

CRUX

6 | JOULUKUU 2006–HELMIKUU 2007

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

PAPISTON PÄIVÄT

PÄÄTTÄJIEN JA TYÖNTEKIJÖIDEN PELISÄÄNNÖISTÄ

MIKAEL HELENELUND
AKIN PUHEENJOHTAJA
mikael.helenelund@evl.fi

Seurakuntavaalit on pidetty ja seurakunnan uudet päättäjät aloittavat pian luottamustehtävissään. Innokkaimmat ehkä jopa haluavat puuttua työntekijöiden käytännön työhön ja työskentelytapoihin. Se on ymmärrettävää, muttei hyväksyttävää. Luottamuselinten uuden toimikauden kynnyksellä sopii tarkastella lyhyesti seurakunnan päättäjien ja työntekijöiden välistä työn- ja vastuunjakoa sekä näiden ryhmien vuorovaikutuksen pelisääntöjä.

Seurakuntien luottamushenkilöiden tehtävänä on määritellä toiminnan tavoitteet, painopisteet ja suuret linjat sekä osoittaa toiminnalle siihen vaadittavat talous- ja työvoimaresurssit. Tämän he tekevät omista lähtökohdistaan ja seurakunnan ja sen perustehtävän tuntemuksesta. Toiminnan operationalisoiminen, sen johtaminen ja valvominen kuuluu esimiehelle. Työntekijät vastaavat omien vastuidensa mukaan työtehtäviensä ammattitaitoisesta suorittamisesta. Pitkän koulutuksen professioammateissa, joita kirkon hengellisen työn tehtävät ovat, työn suunnittelu ja toteutus on kovin itsenäistä. Työntekijän tulee suhteuttaa työnsä luottamuselinten päättämiin tavoitteisiin. Siitä hän on vastuussa esimiehelleen, ei päättäjille.

Myös työn arviointi kuuluu esimiehelle eikä seurakunnan päättäjille. Kirkon uuteen palkkausjärjestelmään sisältyy harkinnanvaraisena palkkauselementtinä työssään hyvin suoriutuvien kannustava palkitseminen. Suoriutumisen arviointi tapahtuu yhteistoiminnallisesti työntekijän ja hänen esimiehensä vuosittain käytävissä keskusteluissa. Seurakunnan luottamushenkilöiden ei missään tapauksessa tule osallistua siihen, sillä arviointi edellyttää työntekijän koko työnkuvan ja työn tavoitteiden pe-

rusteellista tuntemista.

AKIN JÄSENKYSELYSTÄ käy ilmi, että monia pappeja ja kanttoreita vai-
vaa työn rajaamisen vaikeus. Ylipitkien työviikkojen tekeminen ja vapaapäivien pitämättä jättäminen ei lie-
ne vieras ongelma diakonia-
työntekijöillekään. On todennäköistä, että työssä suoriutumisen säännöllinen arviointi lisää työntekijän pätemisen halua ja samalla myös uupumisen vaaraa. Tilanne muodostuisi kestävämmäksi, jos arviointiin osallistuisi luottamushenkilöitä ilman esimiesvastuuta. Esimiehen tehtävän olennainen osa on näet työntekijöiden työmäärän seuraaminen ja työn rajaamisen välttämättömyyden korostaminen.

TYÖNTEKIJÖIDEN ROOLI toiminnan tavoitteiden ja painopisteiden määrittelyssä on ennen kaikkea siinä, että he valmistelutyössä tuovat ammattitaitonsa ja kokemuksensa päättäjien käyttöön. Sen lisäksi he tahtomattaan antavat omalla työnteollaan pohjustusta tavoitteista ja painopisteistä käytävään jatkuvaan keskusteluun. Tässä piilee eräs syy osapuolten väliseen kitkaan, kun työntekijä esimerkiksi kokee joutuvansa luottamushenkilön arvostelun kohteeksi tai kun päättävien elinten maallikot kokevat työntekijöiden olevan esteenä vapaaehtoistyön kehittämiselle heidän korostaessaan ammattitaitonsa merkitystä.

Kirkkoherran keskeisimpiä tehtäviä on valvoa sitä, että seurakunnan päättäjien ja työntekijöiden välinen vuorovaikutus noudattaa hyväksyttäviä pelisääntöjä ja että työyhteisön toimivuus kaikissa tilanteissa taataan. ■

CRUX

6 | JOULUKUU 2006-HELMIKUU 2007

Pappi paikallaan

Papiston päivillä Helsingin Messukeskuksessa paikalla oli noin 750 pappia ja teologia. Päivillä pohdittiin muun muassa työyhteisössä toimimisesta, uuden palkkausjärjestelmän mahdollisuuksia, työajattoman työn iloja ja suruja sekä miten elää pappina ruumiillisuutta ja seksuaalisuutta korostavassa kulttuurissa..... **12 - 30**

HELVETIN HIRMUINEN HISTORIA

Teologian historiassa helvettikäsitykset muodostavat kehärakenteen. Olemme palanneet samaan näkemysten moninaisuuteen, joka vallitsi ensimmäisten kolmen vuosisadan aikana..... **34**

KORKEIMMAN OIKEUDEN PÄÄTÖS KANTTORIN TYÖTAPATURMA-ASIASSA **48**

OVATKO KRISTILLINEN OPPI JA SUVAITSEVA RAKKAUS TOISTENSA VASTAKOHTIA?

Viime vuosikymmeninä kirkossa on jatkuvasti kytynyt kysymys siitä, mitkä opit ovat kirkon itseyttärykselle luovuttamattomia ja mistä voidaan rakkauden nimissä luopua..... **36**

KANTTORIN ILOT JA SURUT

Kanttori on seurakuntatyön keskiössä **42**

KRISTILLINEN JOULU ON RAUHAA JA HILJENTYMISTÄ

Ayda Meskasen lapsuudenkodissa jouluei ollut kristillinen juhla. Jeesuksesta ei saanut puhua Vapahtajana..... **44**

VUODEN PAPPI 2006

on Tarja Korpela Oulun Tuuran seurakunnasta..... **47**

AJAN KUVIA

Rakentamisen ja tilan, kaupungin ja maaseudun teologia on edelleen lapsenkengissä, mutta viime vuosina aiheesta on ilmestynyt useita huomionarvoisia keskustelunavauksia..... **50**

TYÖNTEKIJÄLTÄ

INFARKTIN torjuntaa..... **53**

Itseluottamus ja yhteispeli on kaiken a ja o

STINA LINDGÅRD PÄÄTOIMITTAJA

VIETIN VIIME viikonlopun yhdessä tyttärieni kanssa käsipalloturnauksessa. Vanhimman tyttären joukkueessa pelaa monta tyttöä, niin monta, että heidät turnauksissa voidaan jakaa kahteen eri ryhmään. Se on hyvä asia, sillä he huomaavat, miten yhteisellä ja kanssapelaajaa huomioimalla saadaan paljon aikaisiksi

joukkueen ja voiton hyväksi. Tytöt saavat enemmän itseluottamusta ja uskoa siihen, että hekin onnistuvat ja osaavat.

Näinä vuosina ammattijärjestössä töissä ollessani, olen saanut useaan otteeseen todeta, että yhteispeli ja yhteistyö ei aina toimi jäsentemme työpaikoilla. Miksi seurakunnan työntekijöiden on niin vaikeata löytää yhteistyön ja tiimityön muotoa?

Tämän ja monta muuta asiaa otimme esille Papiston päivillä lokakuussa. Teemana oli Pappi paikallaan. Lehdestä löytyy monta artikkelia päivien tapahtumista. Paikalla oli 750 pappia.

Kolmen vuoden määräaikainen apulaistoiminnanjohtajan pestini loppuu vuodenvaihteessa ja palaan Porvoon hiippakuntaan hiippakuntasihteeriksi. Kiitän antoisista ja mielenkiintoisista vuosista.

Merja Laaksamo on valittu AKIn apulaistoiminnanjohtajaksi ja siinä ominaisuudessa myös Cruxin päätoimittajaksi.

Kiitos kaikesta palautteesta ja siunattua adventin- ja joulun aikaa teille kaikille!

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Stina Lindgård
Puh. (09) 150 2466
stina.lindgard@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

Suomen Kirkko-Mediat Oy

TOIMITUSKUNTA

Stina Lindgård, pastori (pj.)
Miika Heikinheimo, kappalainen
Maria Heinonen, diakoni
Esa-Matti Peura, hiippakuntasihteer
Ulla Savonen, kappalainen
Miia Seppänen, kappalainen
Jaana Turunen, kanttori
Taina Viljanen, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatilaistenkatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Pirjo Heikkinen
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 015,- euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm 79 mm x 245 mm	555,- euroa
1/4 s.	79 mm x 118 mm	325,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Uusimaa Oy, Porvoo

SISÄLLYSLUETTELO KUVAT

KuvaKotimaa/Iikka Niskanen, Jukka Oikonen ja Asko Hietomaa

ELÄKEJUTTUJA...

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA
jukka.huttunen@espoonseurakunnat.fi

KAKSI AJANKOHTAISTA kokemusta saa kirjoittamaan eläkejuttuja: toinen on Papiston päivien Papin parhaat päivät -pala, josta tässä lehdessä pieni raportti ja toinen kirkolliskokouksen talousarviokeskustelu. Molemmat puhuivat puheenjohtajan eläkejuttujen kirjoittamisen puolesta.

Itselleni eläkejutut eivät ole vielä ajankohtaisia, mutta kummasti viisikymppinen jo niille jonkin ajatuksen uhrana. Monet lukijoista jo nauttivat eläkepäivistä tai ne ovat lähitulevaisuudessa edessä. Eläkeläisiä on vuosi vuodelta enemmän. Siksi kirkon talousarvionkin keskeisiä kysymyksiä ovat eläkerahastoinnin kysymykset, suuret seurakuntien eläkemaksut, sijoitustoiminnan onnistuminen ja koko kirkon oman eläkejärjestelmän tulevaisuus. Ja sitten, kun omat eläkevuodet koittavat, ovat eläkevästut suuret. Suuret ikäluokat ovat toivottavasti pitkäikäisiä vanhuksia, ja meitä nuorempiakin eläkeläisiä on silloin entistä enemmän. Eläkejuttuja kannattaa siis miettiä tästäkin näkökulmasta.

Papiston päivien eläkekanava oli sekin hyvä muistutus; siellä tuli selväksi se, että eläkkeelle jääminen on sekä innostusta että monia kysymyksiä ja pelkoja herättävä elämänvaihe. Kyse ei ole siis vain rahasta ja sen määrästä, vaan enemmän uudesta roolista. Eläkejutut ovat sillakin tavoin tärkeitä ja joskus myös vaikeita.

PAPPISLIITOSSA eläkekysymykset ovat aina olleet tärkeitä. Nyt huomaan, että joudumme katsomaan niitä hieman uudesta näkökulmasta. Kyse ei ole enää vain eläkeneuvonnasta tai yleisestä eläke-edunvalvonnasta, vaan myös kasvavan eläkeläisjäsenistön kaikinpuolisesta huomioon ottamisesta. Liitolla, mutta erityisesti kirkolla työnantajana, tulisi olla huoli eläkeläisistä. Eläkeläisiä ei kannata unohtaa, eikä heidän osaamistaan päästää katoamaan. Joskus se on juuri sitä arvokasta hiljaista tietoa.

Mitä keinoja on tuota osaamista ja tietoa pitää työelämässä olevien käytettävissä. Pappisliitto kutsuu eläkeläisjäseniäänkin toimintaansa. Keskeinen toiminnan muoto on paikallinen alaostotoiminta. Jos ja kun eläkeläiset löytävät alaostotoiminnassa hyvän ja rakentavan tavan mukana olemiseen, voittavat sekä eläkeläiset että työssä käyvät. Kokemus ja hieman kauempaa katsominen voi merkitä työssäkäyville äärettömän paljon. Ja toisaalta eläkeläispappi voi alaostosta löytää erään verkoston ja ammatillisen yhteyden, jonka ei tarvitse katketa aktiivisten työvuosien päättyessä. Tärkeää vain on, ettei kaikki ole taaksepäin katsomista, vaan mieluummin tämän päivän kysymysten jakamista.

LIITOLLE JOKAINEN EROAVA jäsen on aina pieni tappio. Erityisesti olen surrut eläkkeelle siirtyvien jäsenten eroilmoituksia. Olen miettinyt, onko liitto ymmärretty vain työttömyyskassaksi, jolla ei ole merkitystä työttömyyden uhan lakattua, eläkevuosien alettua. Itselleni Pappisliitto on eräänlainen merkki kollegiaalisesta yhteydestä. Toivon, että myös eläkkeelle siirtyvät haluavat tuota yhteyttä vaalia toimimalla liitossa tai – jos niin haluavat – olemalla vain sen jäseniä. Siis, eläkeläinen, säilytä jäsenyytesi!

Tulevaisuudessa tarvitsemme eri-ikäisten tietoa ja osaamista. Eläkeläisten kokemus on arvokasta. Ja ehkä tulevaisuudessa eläkkeellä olemisen ja työssä käymisen rajakin hämärtyy; jos pappispula yllättää, tarvitsemme eläkeläisiä entistä enemmän myös määräaikaisiin papin töihin.

Eläkeläinen, kerro meille liiton päättäjille eläkejuttujasi. Yhteiseksi hyödyksi. ■

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

On aika etsiä Vuoden diakoniaityöntekijälle, Seppo Laaksolle seuraaja.

Kenestä Vuoden diakoniaityöntekijä?

Voisiko hän olla sinun työtoverisi? On aika etsiä Vuoden diakoniaityöntekijää, seuraajaa Seppo Laaksolle.

Valinta tapahtuu kahden vuoden välein ja seuraava Vuoden diakoniaityöntekijä julkistetaan Diakoniaityöntekijöiden päivillä Lappeenrannassa 3. - 4. syyskuuta 2007.

Valinnat perusteet ovat seuraavat:

- Valittava on diakoniaityöntekijä,
- jonka valinta nostaa esille ajan-kohtaisen teeman paikallisesti tai valtakunnallisesti
- joka on kehittänyt itseään, ammatitaitoaan ja diakoniaityötä
- joka voi olla joko rohkea ja ennakoluulon uudistaja tai ”arjen ahertaja”
- joka on ottanut vastuuta yhteisistä asioista
- joka on Diakoniaityöntekijöiden-Liiton jäsen.

Ehdotukset henkilöistä voi lähettää liiton hallitukselle kirjallisesti, perusteluineen, joko alaosa-asteiden kautta tai hallituksen jäsenten kautta huhtikuun 2007 loppuun mennessä.

Papit ja kanttorit, tervetuloa AKIn järjestämään UPJ-KOULUTUKSEEN!

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y. tarjoaa vuodenvaihteen jälkeen jäsenliittojensa Pappisliiton ja Kanttoriurkuliiton jäsenille koulutusta kirkon uudesta palkkausjärjestelmästä. Uusi järjestelmä astunee näillä näkymin voimaan 1.5.2007 jokaisessa seurakunnassa. Järjestelmään siirtymisen valmistelut aloitettaneen seurakunnissa jo helmikuussa 2007.

Uusi palkkausjärjestelmä poikkeaa huomattavasti aikaisemmasta taulukkopalkkausmallista. Jokaisen viranhaltijan ja työntekijän palkkaus määritellään yksilöllisesti tehtävän vaativuuden sekä henkilökohtaisen suorituksen perusteella. Tämän vuoksi jokaisen on syytä perehtyä järjestelmään huolellisesti. Uusi järjestelmä edellyttää säännöllisiä neuvotteluja esimiesten ja työntekijöiden tai heitä edustavien luottamusmiesten välillä.

AKIn UPJ-koulutus on avoin kaikille jäsenille. Jokaisessa hiippakunnassa on oma tilaisuutensa. Tilaisuudet ovat puolen päivän mittaisia, kello

12 - 16. Kouluttajina toimivat AKIn toiminnanjohtajat. Ohjelma tarkentuu UPJ-neuvottelujen edistyessä, ja siitä tiedotetaan liiton nettisivuilla.

HUOM! Paikkoja on rajoitetusti, ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä (etusijalla ovat luottamusmiestehtävissä toimivat sekä Kanttoriurkuliiton ja Pappisliiton alaosa-asteiden vastuhenkilöt). Koulutus on maksuton. Matkakustannuksista osallistujat vastaavat itse. Jos paikat eivät riitä, pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään uusi tilaisuus. Jos neuvottelut palkkausjärjestelmämuutoksesta eivät etene suunnitellulla tavalla ja sopimuksen voimaantulo lykkääntyy tai peruuntuu, tilaisuudet peruutetaan. Muutoksista tiedotetaan liiton nettisivuilla.

Ilmoittautumiset

Ilmoittautua voi sähköpostitse tai puhelimitse tuija.kukkonen@akiliitot.fi tai (09) 150 2446.

Hiippakunta	aika	paikka
Tampere	ke 31.1. klo 12 - 16	Sokos Hotel Villa, Sumeliuksenkatu 13, 33100 TAMPERE
Espoo	to 1.2. klo 12 - 16	Ravintola Limone, Ratamestarinkatu 11, 00520 HELSINKI
Helsinki	ti 13.2. klo 12 - 16	Ravintola Limone, Ratamestarinkatu 11, 00520 HELSINKI
Lapua	to 15.2. klo 12 - 16	Jyväskylä Paviljonki, Messukatu 10, 40100 JYVÄSKYLÄ
Oulu	ke 21.2. klo 12 - 16	Radisson SAS Hotel Oulu, Hallituskatu 1, 90100 OULU
Turku	ti 27.2. klo 12 - 16	Sokos Hotel Hamburger Börs, Kauppiaskatu 6, 20100 TURKU
Kuopio	to 1.3. klo 12 - 16	Scandic Kuopio, Satamakatu 1, 70100 KUOPIO
Mikkeli	ti 6.3. klo 12 - 16	Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli Sointukatu 1, 50100 MIKKELI
Borgå	to 8.3. klo 12 - 16	Sokos Hotel Villa, Sumeliuksenkatu 13, 33100 TAMPERE

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Diakoniatyöntekijöiden päivät 2007

Seuraavat diakoniatyöntekijöiden päivät, teemana ”Samassa veneessä – Aivot ristissä”, järjestetään Lappeenrannassa 3. - 4.9.2007.

Hinnat:

Osallistumismaksu 160 euroa

Lounaspaketti 30 euroa

Majoitus 55 euroa/henkilö/yö kahden hengen huoneessa

90 euroa/henkilö/yö yhden hengen huoneessa

Ilmoittautuminen alkaa alkuvuodesta 2007, jolloin tarkempi tieto ohjelmasta Cruxissa ja Diakoniatyöntekijöiden Liiton verkkosivuilla www.dtl.fi. Tiedustelut, Kirkkohallitus Irene Nummela (09) 1802 305 tai irene.nummela@evl.fi ja Hilikka Mäkelä (09) 1802 319 tai hilikka.makela@evl.fi.

Diakoniatyöntekijöiden Liiton opintomatka Brysseliin 18. - 21.4.2007

Matka järjestetään yhteistyössä KDY:n kanssa.

Matkan teemoina EU-päätöksenteko, diakonian eurooppalaiset verkostot ja merimieskirkko.

Matkan hinta 860 euroa.

Kohderyhmä: Diakoniatyöntekijät.

Matkan järjestelyistä vastaavat Hilikka Mäkelä (KDY) ja Asta Turtiainen.

Ilmoittautumiset asta.turtiainen@dtl.inet.fi tai 040 765 0477.

Diakoniatyöntekijöiden Liiton kesämökkivaraus 2007

Diakoniatyöntekijöiden Liiton kesämökki Maaningalla on jälleen ensi kesänä liiton jäsenten ja heidän läheistensä käytössä kesä-elokuun ajan.

Mökkivaroauksia otetaan vastaan tammikuun alusta alkaen liiton toimistossa puh. (09) 1502 487/Pirjo Heikkinen. Etusija annetaan ensikertalaisille varausjärjestyksessä maaliskuun loppuun asti. Huhtikuun alusta alkaen otetaan vastaan varauksia vielä vapaana oleville viikoille myös muilta.

Ensisijaisesti mökkivaroauksia otetaan kokonaisille viikoille. Viikonlopuille tai yksittäisille vuorokausille varauksia otetaan vain, jos mökki olisi muuten tyhjillään.

Aiempien kokemusten mukaan kesäkuun alussa ja elokuun loppupuolella on ollut paremmin tilaa. Niiden, joilla on mahdollisuus (esimerkiksi eläkeläiset), kannattaa varata näitä viikkoja. Heinäkuun viikoille on yleensä runsaasti kysyntää, joten kaikki halukkaat eivät silloin valitettavasti pääse lomailemaan mökille.

Kirjallinen varausvahvistus lähetetään lomaviikon saaneille huhtikuun loppuun mennessä.

Mahdollisia peruutuspaikkoja kannattaa tiedustella pitkin kevättä ja kesää.

Lisätietoja Maaningan Pihakytökesämökistä löytyy liiton kotisivuilta www.dtl.fi, jäsenten sivuilta.

Diakoniatyöntekijöiden Liiton uudet verkkosivut

Diakoniatyöntekijöiden liiton uudet verkkosivut osoitteessa www.dtl.fi avautuvat joulukuussa. Tervetuloa tutustuman uusin sivuihin!

Sivujen avautumisen jälkeen myös liiton työntekijöiden sähköpostiosoit-

teet muuttuvat muotoon etunimi.sukunimi@dtl.fi ja toimiston sähköpostiosoite muotoon toimisto@dtl.fi.

Lisää tietoa uusista sivuista myös alaosastokirjeissä.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Diakonia- opiskelijoiden neuvottelupäivä 29.1.2007

Diakoniaopiskelijoiden valtakunnallinen neuvottelupäivä järjestetään Helsingissä Kirkkohallituksen juhlasalissa maanantaina 29.1.2007 kello 9.30 - 15.

Päivän teemana on ”Koulutuksen poluilla – työurana diakonia”. Tarkempi ohjelma liiton verkkosivuilla www.dtl.fi. Ilmoittautumiset 15.1.2007 mennessä pirjo.heikkinen@dtl.fi tai (09) 150 2487.

Paul Gerhardt Seminaari virsien mestarin 400-vuotis- syntymäpäivänä

Seminaari Sibeliuksen Akatemiassa (Töölönkatu 28, 00100 Helsinki) 12.3.2007 kello 9 - 14 ja illalla Konsertti- ja virsi-ilta Töölön kirkossa.

Ohjelma

- Seminaarin avaus, Reijo Pajamo
- Paul Gerhardtin elämä, Tauno Väinölä
- Paul Gerhardtin suhde valtiovaltaan, Pentti Laasonen
- Gerhardtin virsien soteriologia, Juhani Forsberg
- Gerhardtin vaikutus pietismin virsirunouteen, Suvi-Päivi Koski
- Gerhardt ja Johann Crügerin Praxis pietatis melica, Osmo Vatanen
- Gerhardtin virret ja nykyajan suomalaisen tavis, Sakari Häkkinen

Seminaarin järjestää Hymnologian ja liturgiikan seura ja Sibeliuksen Akatemian kirkkomusiikin osasto.

Diakoniaityöntekijä ESIMIEHENÄ?

Diakoniaityöntekijä, onko esimies tai lähiesimies diakoni tai diakonissa? Kerro kokemuksestasi diakoniaityöntekijän johtamassa tiimissä. Mitä etua/haittaa sinulle on siitä, että esimiehelläsi on sama peruskoulutus kuin sinulla?

Voit kertoa pienistäkin asioista ja käytännöistä esimiestoiminnassa. Kuvaile myös seurakuntaasi tai työpaikkaasi. Minkälaiset valmiudet sinun mielestäsi diakonian viranhaltijalla on toimia esimiehenä? Tarkoituksena ei ole pohtia esimiehen henkilökohdaisia ominaisuuksia, vaan tutkia sisällöllisesti, miten työntekijät kokevat diakoniaityöntekijän esimiehenä. Pysytkö diakoniaityöntekijä esimiehenä edistämään myös diakonia-ajattelua seurakunnassa? Mitä seurakuntatyön

kehittämisideoita sinulle on tullut siitä kokemuksesta, että esimiehenä on diakoniaityöntekijä?

Teen sosionomi (AMK) -opintojeni opinnäytetyötä diakoniaityöntekijöiden kokemuksista toisen diakoniaityönteki-

jän alaisena olemisesta. Toivoisin, että sinä diakoniaityössä mukana oleva voisit auttaa sekä minua että seurakunnissa johtotehtävissä toimivia kehittämään johtamista.

Lähetä vapaamuotoinen kertomuksesi 31.12.2006 mennessä osoitteella: Diakoni Sari Peltonen, PL 226, 33101 Tampere tai sari.peltonen@evl.fi.

Käsittelen kirjoituksia luottamuksellisesti, eikä kirjoittajien henkilöllisyys tule paljastumaan tutkimuksessani.

Huolehdiathan, että ammattiliiton jäsenmaksu on peritty palkastasi

Hyvä Kanttori-urkuriiliiton, Pappisliiton ja Diakoniaityöntekijöiden Liiton jäsen, maksamalla jäsenmaksun varmistat jäsenyytesi liitossa ja Erityiskoulutettujen työttömyyskassassa. Lisäksi olet oikeutettu käyttämään liittojen tarjoamia jäsenetuja.

Työnantajan vaihtuessa, pyydä uusi valtakirja liitosta-

si, täytä se ja anna työnantajan kappale työpaikkasi palkanlaskijalle. Muistathan myös lähettää liiton kappaleen valtakirjasta omaan liittoosi.

Ollessasi poissa töistä esimerkiksi äitiyslomalla, virkavapaalla, työtömänä jne., pyydä tilisiirtolomake jäsenmaksun maksamista varten liitostasi.

MIKKO HORMIOLUKKOTMAA

Pappisliiton OPINTOMATKAT 2007

Armenia: 18. - 26.4.2007

Teema: Armenian Apostolinen kirkko. (Kristinusko julistettiin valtionuskonnoksi Armeniassa jo vuonna 301.)

Alustava matkaohjelma: armenialainen identiteetti, Armenian henki eilen ja tänään, ”marttyyrikirkkokansa”, Armenian kansanmurhan muistopäivä, Armenian kirkon uudet koettelemukset ja haasteet, Armenian apostolisen kirkon sisäinen voima, armenialaisen kulttuurin rikkauksia.

Matkakohteitamme ovat mm: pääkaupunki Jerevan ja sen kaupunkiseurakunnat, Garni, joka oli alun perin pakanatemppli ja vuoden 301 jälkeen kuninkaiden kesäasunto, Geghardin luolaluostari, Sevanin pappisseminaari, joka sijaitsee 2000 metrin korkeudessa Sevan-järven rannalla, Khor Virapin luostari, joka sijaitsee muinaisessa Araratlaaksossa, Armenian apostolisen kirkon keskus Etsmiadzin.

Matkanjohtajat: apulaistoiminnan-

johtaja Merja Laaksamo ja Suomen ortodoksikirkon munkkidiakoni Serafim.

Hinta: n. 1.300 €.

Lue lisää matkasta liiton kotisivuilta.

Matkalle voi jo ilmoittautua. **Sitovat ilmoittautumiset 31.1.2007 mennessä.**

Sveitsi: 10. - 17.9.2007

Teema: Reformaation eri kasvot. Tutustumme Sveitsin reformoituun kirkkoon.

Matkanjohtajat: apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo.

Matkan pääkohteet ovat: Geneve, Basel sekä Zürich.

Matkalle ilmoittautuminen alkaa tammikuussa 2007.

Ilmoittautumiset toimistosihteeri Heli Meinolalle sähköpostitse osoitteella heli.meinola@akiliitot.fi tai puhelimitse (09) 150 2653.

Opintomatkoiille voivat osallistua Pappisliiton kaikki jäsenet puolisoineen.

PAPPISLIITTO

Diakonian aikakauskirja avoin myös papeille

Oletko kiinnostunut Diakonian tutkimus -aikakauskirjasta?

Pappisliitto tarjoaa jäsenilleen, jotka työskentelevät pääosin diakoniatyössä, aikakauskirjaa, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Samalla pääset Diakonian tutkimuksen seuran jäseneksi (www.dts.fi).

Tilausmäärän jäädessä alle 100:n emme voi toteuttaa jäsenetua.

Jos olet kiinnostunut kirjasta ja jäsenyydestä, ilmoita siitä kirjeitse tai sähköpostitse AKIn toimistoon Tuija Kukkoselle osoite: Akavan kirkolliset ammattiliitot, Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki tai tuija.kukkonen@akiliitot.fi 31.1.2007 mennessä.

Oikaisu Armenian opintomatkan päivämääriin

Pappisliiton opintomatkka Armeniaan on 18. – 26.4.2007. Cruxissa 5/2006 oli väärät päivät.

Vuoden pappi 2007 aikataulu

1. Pappisliiton hallitus asettaa Vuoden pappi 2007 valinnan kriteerit (25.1.2007).
2. Ehdokkaita voivat asettaa alaosastot, opiskelijajärjestöt ja liiton hallituksen jäsenet. Kirje asiasta lähtee alaosastoille ja opiskelijajärjestöille maaliskuussa 2007.
3. Ehdotukset Vuoden papiksi tulee lähettää hallitukselle 20.4.2007 mennessä.
4. Vuoden pappi 2007 julkistetaan valtuuston kokouksen yhteydessä 21.11.2007.

KANTTORI-URKURILIITTO

Suomen Kanttori-urkuriliiton opintomatka 2007

**Krakova, Puola:
vko 37/38 (5 päivää)**

Teemat: Kuorotoiminta, urut ja kirkkomusiikin opiskelu Krakovassa.

Kohderyhmä: kanttorit.

Hinta: n. 900 €.

Matkanjohtajat: Markku Mäkinen ja Annamari Jokinen.

Ilmoittautuminen matkalle alkaa tammi-kuussa 2007.

ESKO JÄNSKUVAKOTIMAA

Kanttori-urkuriliitto 100 vuotta ensi vuonna! Juhlat Helsingissä kesäkuussa 2007

Suomen Kanttori-urkuriliiton perustamisesta tulee ensi vuonna kuluneeksi sata vuotta. 100-vuotisjuhlia vietetään Helsingissä 14. - 15.6.2007. Juhlahjelmassa on muun muassa kaksi mittavaa konserttia, jäsenistön illanistujaiset ja urkuretki.

Juhlakonserteista toinen, historiallinen katselmus ”Suomalaista kirkkomusiikkia 100 vuoden ajalta” pidetään Johanneksen kirkossa ja toinen ”Kirkkomusiikki tänään ja huomenna” tuomiokirkossa. Piispa Huovinen saarnaa juhlamessussa Vanhassa kirkossa.

Liiton 100-vuotishistoriikki julkistetaan juhlailluuksien yhteydessä.

HIIHTORETRIITTI 11. - 15.4.2007

AKI järjestää opintomatkan Norjan Geiloon teemalla **Hiihtoretriitti - pääsiäisen ilo jatkokoon!** Majoitumme perinteikkääseen Norlandia Geilo Hotelliin. Vuoristohotelli sijaitsee 800 metrin korkeudessa Oslon ja Bergenin puolivälissä. Käytössämme on paikallinen kirkko, oivat hiihtomaastot, laskettelurinteet ja tasokkaat hotellipalvelut.

Olemme koolla ensimmäisen uskonkappaleen äärellä; ihmettelemme luontoa ja luomista pääsiäisen ilosanoman siivittämänä. Päivät rytmittyvät eri teemojen ympärille, joita yhdessä pohdimme rukoushetkissä ja virikkeellisissä keskusteluissa. Näiden lisäksi on runsaasti vapaa-aikaa, jolloin voi hiihtää, lasketella, kävellä, hiljentyä tai vain levätä pohdiskellen

päivän teemaan liittyviä ajatuksia. Ennen yhteistä illallista kokoonnumme jakamaan päivän antia.

Matkanjohtajina toimivat pastori Pekka Uronen ja kanttori Eero Annala Keravalta sekä apulaistoiminnanjohtaja Annamari Jokinen.

Hei AKIlainen! Lähde siis mukaan tälle uudelle ja riemukkaalle opintomatkalle.

Lisätietoja: annamari.jokinen@akiliitot.fi tai (09) 150 2445

Ilmoittautumiset toimistosihteerin Heli Meinolalle sähköpostitse osoitteella heli.meinola@akiliitot.fi tai puhelimitse (09) 150 2653.

Hotellin kotisivut: <http://www.norlandia.no/geilo>

Jäsenkortti

AKI-liittojen (Suomen Kanttori-urkuriliitto ja Suomen kirkon pappisliitto) ja Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsenille lähetetään uusi jäsenkortti vuoden vaihteessa.

Kortti on voimassa vuodet 2007 - 2008.

Tervetuloa tutustumaan AKI-liittojen kotisivuihin

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n kotisivut avattiin valtuuston syyskokouksen yhteydessä. Sivujen osoite on www.akiliitot.fi.

AKIn kotisivuilta löytyy muun muassa Tapahtumakalenteri, jossa alaosastot voivat ilmoittaa ajankohtaisista asioistaan.

Samalla avattiin Suomen Kanttori-urkuriliiton ja Suomen kirkon pappisliiton uudistuneet kotisivut. Kanttori-urkuriliiton kotisivujen osoite on myös muuttunut, uusi osoite on www.skul.fi. Pappisliiton sivujen osoite on vanha tuttu www.pappisliitto.fi.

PAPISTON PÄIVÄT

Papiston päivät järjestettiin seitsemännen kerran 17. - 18.10.2006 Helsingin Messukeskuksessa. Paikalle saapui ennätysmäärä osallistujia, noin 750 pappia eri puolilta Suomea.

Olemme saaneet sekä suullista että kirjallista palautetta päivistä. Kiitämme kaikista ystävällisistä sanoista ja rohkaisusta.

Yleinen mielipide on ollut, että päivät olivat hyvät ja antoisat. Kiitokset kuuluvat kaikille, jotka ovat olleet tavalla tai toisella mukana tekemässä päiviä: Papiston päivien työryhmä, ohjelmansuorittajat, toimiston väki, näytteilleasettajat ja tietenkin kaikki osallistujat. Seuraavan kerran Papiston päivät järjestetään syksyllä 2008 Helsingissä. Silloin liitto täyttää 90 vuotta ja sitä juhlitaan myös päivien yhteydessä. Kotisivuilla on enemmän materiaalia päivistä muun muassa esitelmiä ja valokuvia.

Kiitos kaikille!

STINA LINDGÅRD
Päivien pääsihteeri

PAPISTON PÄIVÄN KUVAUS SAMUJON

Papiston päivillä oli pappi paikallaan

JOHANNA ELO

SEURAKUNTAPASTORI, OULUNKYLÄN SEURAKUNTA

Pappisliitto järjesti 17. – 18.10. seitsemännet Papiston päivät. Helsingin Messukeskuksessa kokoontuvien päivien temana oli ”Pappi paikallaan”. Pappeja kerääntyikin paikalle noin 750 eripuolilta Suomea.

”Paikoillanne, valmiit, heli, heli hep!”

Tiistaiaamu alkoi Helsingin tuomio-kirkossa musiikillisella avajaistilaisuudella ja viikkomessulla, jossa saarnasi Akavan kirkkolliset ammattiliitot AKIn toiminnanjohtaja Esko Jossas.

Messukeskukseen saavuttaessa Pappisliiton puheenjohtaja Jukka Huttunen käynnisti päivät sanoilla: ”Paikoillanne, valmiit, heli, heli hep!” Avajaisspuheessaan Huttunen pohti Pappi paikallaan -teeman tuomia mielikuvia. Huttusen mukaan papin tulee olla oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Toisaalta ihmisillä voi olla mielikuva siitä, että pappi on paikalleen pysähtynyt, menneisyyteen jäänyt reliikki. Pappiin kohdistuu ulkoapäin sekä ihanne- että kauhukuvia.

Pappi paikallaan -teema kattaa myös median luoman mielikuvan papista: ”Pappi esiintyy mediassa silloin, kun hän on oman elämänsä kysymyksissä ajautunut umpikujaan”, Huttunen sanoo ja heittää papeille haasteen: ”Emme tänään säikähdä tuota epäoikeudenmukaistakaan julkisuutta. Olemme valmiita pohtimaan oman virkamme sisältöä. Pappi on paikallaan, kun

Papit löysivät paikkansa Tuomiokirkon viikkomessussa.

Puheenjohtaja Jukka Huttunen käynnisti Papiston päivät.

hän on rehellisesti valmis uuteen.”

Vuoden pappi 2006: Tarja Korpela

Huttunen kutsui lavalle vuoden papiksi valitun Tarja Korpelan, joka on

Oulun Tuiran seurakunnan kappalainen. Perusteet vuoden papin valinnalle olivat Huttusen mukaan, että Korpela on ollut maaperän muokkaaja ja edelläkävijä sekä rajoja madaltanut

Vuoden pappi Tarja Korpela (kesk), stipendiaatit Terhi Jormakka (vas) ja Marja Heltelä.

Papilla on monta erilaista roolia.

Keskustelu oli vilkasta kanavatyöskenteilyssä ja kahvikupin ääressä.

Keravan naisvoimistelijoiden tanssirhythmi riisui farkut, mutta piti sentään bokserit päällä.

pappi. Hän on kehittänyt lapsi- ja perhetyötä Oulun hiippakunnassa. Oman työnsä ohella Korpela on ollut myös Pappisliitossa aktiivinen jäsen. Korpela kertoo itse, että yhteistyö toisten ihmisten kanssa on hänelle perusarvo kaikessa mitä hän tekee.

Pappisliiton tutkimusapurahan saivat Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan kappalainen Marja Heltelä ja Seinäjoen seurakuntapastori Terhi Jormakka. Heltelä valmistelee ylem-

pään pastoraalitutkintoon liittyvää tutkimusta, joka käsittelee Pappi tavattavissa -palvelun syntyä ja kehitystä. Jormakka tekee väitöskirjaa, joka käsittelee strategia-ajattelua Suomen kirkossa.

Irrottelu ja rentoa menoa

Tiistai-iltapäivä ja keskiviikkoamu kuluivat eriaiheisten kanavien parissa. Vakavien keskustelujen lomassa saatiin nauttia myös kulttuurista. Tiistaina improvisaatioteatteri Stella Polaris johdatteli papiston pohtimaan vuorovaikutusta. Keskiviikon päätöstilaisuudessa nähtiin teatteri Betan esitys Sokea rampa. Musiikkia tarjosi muun muassa lauluyhtye Papas no Mamas sekä Mikko Salmi.

Epäuskoisia katseita ja raivoisat apodotit sai osakseen tiistain illanvietossa esiintynyt Keravan naisvoimistelijat, joka nimestään huolimatta koostui joukosta raavaita miehiä.

Papin pidettävä jalat maassa

Keskiviikon päätöstilaisuuden puhujaksi oli kutsuttu Torsti Lehtinen, joka puhui ristin kantamisesta. Pappeihin kohdistuu monenlaisia odotuksia. Lehtinen kehotti pappeja valitsemaan kukin oman ristinsä sen sijaan, että he yrittäisivät kantaa kaikkia ristejä kerralla. Tärkeintä kuitenkin on, ettei pappi sorru tekopyhyyteen: "On toista tietää, mitä on olla kristitty kuin olla itse sellainen."

Päivien viimeisen puheenvuoron käytti arkkkipiispa Jukka Paarma, joka jatkoi Lehtisen aloittamasta teemasta: "Elämme monenlaisten odotusten paineessa. Tämän ajan ihmiset ovat samanlaisia kuin Paavalin aikana: Toiset kysyvät ihmetekojä ja toiset viisautta. Näin Paavali heille vastasi: 'Me julistamme ristiinnaulittua Kristusta' (1. Kor 1)." Paarma päätti osuutensa Herran siunaukseen.

Käytäväkeskusteluja

Kollegojen kohtaamiset ovat monien mielestä yksi tärkeimmistä päivien annista. Papiston päivien teema antoi ajankohtaisuudellaan mahdollisuuksia mehukkaille käytäväkeskusteluille. Osin provosoivatkin paneelikeskustelut kirjoittivat mielipiteitä laidasta laitaan.

Pappi paitsiossa -kanavatyöskentelyssä panelistit pohtivat, miksi kirkon ydinsanoma ei vetoa ja onko kirkko ainoastaan palveluntarjoaja kirkollisten toimitusten kautta. Näin paneelia kommentoi Roihuvuoren seurakuntapastori Riikka Uuksulainen:

”Seurakuntapapin arjessa ei koskaan tarvitse miettiä, onko tämä työ mielekäästä. Kohtaamme jatkuvasti ihmisiä, joiden kanssa käydään tärkeitä elämänskysymyksiä läpi. Kirkolliset toimitukset eivät ole vain palveluita, vaan ne ovat mitä syvimmissä määrin hengellisiä ja hirvittävän tärkeitä ihmisten elämässä.”

Eräs paneelia seurannut Malmin seurakunnan pappi pohti kirkosta eroamisen syitä:

”Monet perustelevat kirkosta eroamistaan sillä, että kirkko ei ole yksimielinen naispappeudesta tai homoseksuaalisuudesta. Ihmisten pitäisi ymmärtää, että luterilaisen kirkon vah-

Herättäjä-yhdistyksen Siioninvirsi-paidat kävivät kaupaksi. Kauppiaana nuorisosihteerinä Jaakko Linko.

Teatteri Beta esitti katkelman Dario Fon kirjasta Sokea ja Rampa.

Arkkipiispa Jukka Paarma muistutti, että pappikin tarvitsee siunausta.

vuus on se, että olemme keskusteleva kirkko. Kokonaiseen elämään kuuluu ristiriitaisuus. Jos kaikesta pitäisi olla samaa mieltä, millaista armoa sellaisessa yhteisössä olisi?”

Monissa käytäväkeskusteluissa vielahtivat sellaiset sanat kuten palikka-

vaaka, Helsingin seurakuntien yhdistyminen, kirkon johtajuus, työssä jaksaminen ja papiston naisvaltaistuminen. Ja olennaisena osana keskusteluja oli tietenkin kuulumisten vaihtaminen. ■

Papin peili

PENTTI MIETTINEN

KIRKKOHERRA, MELLUNKYLÄN
SEURAKUNTA

Miten elää ja toimia pappina ruumiillisuutta ja seksuaalisuutta korostavassa kulttuurissa? Kohti ruumiillista teologiaa. Keskusteluun johdattivat Sakari Häkkinen, Eero Jokela ja Aulikki Mäkinen sekä lauluryhmä Howmanymothers Mari Torri-Tuomisen johdolla. Palan työskentelystä vastasi Pentti Miettinen.

Ruumiillisuus – ihmisen perustavanlaatuinen identiteetti

Ruumiillisuus on inhimillisen elämän välttämätön kehys. Se tulee erityisen havaittavaksi kahdessa mielikuvassa, joita moni kantaa sisällään: Vastasyn-
tynyt lapsi – joka heti syntymisensä jälkeen nostetaan äidin vatsan päälle ja pian myös äidin rinnoille. Kuoleva ihminen – joka pitää lujasti kiinni läheisensä kädestä kuolinhetkellään.

Useat ovat saaneet pappeina, äiteinä ja isinä olla näissä tilanteissa läsnä ja tuntea, kuinka tuo ruumiillinen kontakti on itse elämänhermo, täynnä tämän maailman läsnäoloa – ja meitä ympäröivän Jumalan maailman.

Ihmisinä kaipaamme toisen läheisyyteen, syliin, ruumiilliseen kosketukseen syntymästä alkaen koko elämän ajan, hamaan loppuun saakka. Ruumiillisuutemme on meidän perustavanlaatuinen identiteettimme.

Se, miten suhtaudumme omaan ruumiiseemme, miten käsittelemme ruumistamme, on suorassa yhteydessä sisäiseen maailmaamme, meidän uskoomme. Siksi sisäinen hyvin- tai pahoinvointimme näkyy varsin nopeasti oman ruumiimme hyvin- ja pahoinvointina. Ja siinä kuinka kohtelemme ruumistamme – hellimme tai rankai-

semme. Ja toisinpäin: se, miten ruumiimme voi, heijastuu siihen, miten sielumme ja henkemme voivat.

Pappi elää jatkuvassa dialogissa oman ruumiinsa kanssa

Hengellistä tehtäväänsä pappi toteuttaa oman ruumiinsa kautta. Se on pa-

pin peili! Hän käy jatkuvaa dialogia oman seksuaalisuutensa, viehättävyytensä, fyysisen jaksamisensa ja ikäännyttymisensä kanssa. Ruumiillisuutta ja seksuaalisuutta korostavassa kulttuurissa pappiakaan ei jätetä hengellisyyden saarekkeelle vaan temmataan mukaan pyörteisiin maisten huvien.

Ruumiillisuutta ja seksuaalisuutta korostavan kulttuurin luomat paineet

Etenkin lapset ja nuoret, mutta jossain määrin myös aikuiset näyttävät reagoivan voimakkaasti elinympäristöön, jossa he elävät ja kasvavat. Ruumiillisuutta ja seksuaalisuutta korostavan kulttuurin puristuksessa syntyy ulkonäköpaineita, syömishäiriöitä, itsetuhoista käyttäytymistä, viiltelyä ja varhaista seksielämää.

Ruumiillisuuden teologian tärkeä tehtävä on olla tukemassa näiden paineiden keskellä eläviä ihmisiä ja auttaa heitä ymmärtämään oman ruumiillisuutensa pyhyys, se kuinka oma ruumis on ”näkymättömän näkyvä osa”. Näemme toisissamme Jumalan kuvan ja Jumala on luonut ruumiimme.

Ruumiillista uskoa

Kirkon nuorisopäivillä hiljattain toteutetussa kyselyssä selkeä enemmistö nuorista katsoi rippikoulun tukeneen heitä seksuaalisessa kasvussaan ja näki kristillisyyden olevan ruumismyönteistä. Perinteinen näkemys (olemme eksyksissä rippikoulun seksuaaliopetuksen osalta) ei näytä pitävän paikkansa. Ilmeisesti nuorten positiivinen kokemus nousee siitä, että rippikoulun työskentelytapoja leimaa nykyään yhteisöllisyys ja

kokonaisvaltaisuus. Sekä ruumiillisille ja hengellisille kokemuksilla on paljon tilaa, eikä niitä eroteta toisistaan. Nuoret saavat näin kokemuksen, että heidän ruumiinsa, miehuutensa/naisuutensa ja seksuaalisuutensa tulee nähdä ja hyväksyä – myös rippikoulun jumalanpalvelustilanteissa. Tällainen kokonaisvaltainen kokemus on merkittävä. Oppituntien mahdolliset epämääräiset ja ristiriitaiset puheet seksuaalisuudesta eivät horjuta tätä ruumiillista ja hengellistä kokemusta: olen hyväksytty juuri tällaisena, tulen nähdä juuri tässä ruumiissani/seksuaalisuudessani tässä yhteisössä – ja myös Jumalan edessä.

Kirkon toiminnassa voisi laajemminkin yhdistyä kokemus ihmisen ruumiillisuuden ja hengellisyyden ja

kamattomuudesta ja pyhydestä. Näin kirkko olisi tukemassa eri-ikäisiä jäseniään heidän eläessään ruumiillisesti ja seksuaalisesti vaativassa kulttuurissa. Pyhiinvaellukset, rukoushelmet ja retiriittiliikkeen edustaman rukouselämän tradition nousu antavat hyvät lähtökohdat tällaiseen orientaatioon. Ne ovat nostaneet ruumiillisuuden uudella tavalla hengellisen elämän keskukseen.

Jeesus itse toteutti ruumiillista hengellisyyttä rikkomalla fyysisen koskemattomuuden tabuja. Hän paransi koskettamalla sokeita, rampoja ja spiitaalisia. Hän antoi voidella jalkansa kallisarvoisella öljyllä ja pesi itse opeustustensa jalat.

Paavali puolestaan kuvaa seurakuntaa Kristuksen ruumiiksi, jonka jäseniä kristityt eri tehtävineen ovat. Kristityn oma ruumis puolestaan on Pyhän Hengen temppele ja kristityn tehtävä on tuottaa ruumiillaan Jumalalle kunniaa.

Ruumiillisuuden teologian näkökulmasta on helpompi ymmärtää, miksi ruumiin ylösnousemus oli niin keskeinen ajatus varhaiselle kirkolle ja sai paikkansa uskontunnustuksessamme. Siksi myös inkarnaation ajatus Jeesuksesta ruumiillisena ihmisenä – ei vain Jumalana – oli niin luovuttamaton varhaisen kirkon suurille teologeille. Ruumiillisen uskon ilmausta on myös se, kuinka koko kristikunta joka sunnuntai kerääntyy tämän ja tulevan maailman yhdistävään messuun, inkarnoituvan Jumalan sanan ja Kristuksen ruumiin ja veren yhteyteen. ■

Papin pysäkki

KAARINA YLÖNEN

HIIPPAKUNTADEKAANI, HELSINGIN HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULI

Hiljainen musiikki ympäröi meidät. Sello soi diplomisellisti Jussi Makkosen taitavien sormien alla. Huone on hämärä, lähes pyöreä. Katossa lamput tuikkivat tähtinä. Meitä on runsaasti yli sata, papin eväitä etsiviä. Katselen kaunista, kolmiosaista rukouslappua, joka toistaa edessä olevan kolmen alttarin sanat: pysähdyn, kuuntelen, katselen.

Pysähdymme katselemaan ja kuuntelemaan Jumalan puhuttelua. Kun koittaa hiljaisuus, ajatukset saavat hengähtää. Pastorit Lauri Maarala ja Marjatta Malmberg johtavat matkaa, vievät levollisesti pysähtymään, kuuntelemaan ja katselemaan. Pastori, muusikko Laura Tuhkanen-Jukkolan ääni soi kauniisti Pekka Ruuskan

”Vartiassa”, jonka kertosäkeeseen saamme yhtyä: ”Minä kuuntelen vain, seison vartiossain / sillä sydämen hiljaisuudessa Jumala puhuu.” Tekstit vuorottelevat laulun ja kertosäkeen kanssa ja pysäyttävät mukaan tulleet alttarien ääreen. ”Varhain aamulla, kun vielä oli pimeä, Jeesus nousi ja lähti ulos. Hän meni paikkaan, jossa hän sai olla yksin, ja rukoili siellä.” (Mk. 1:35) ”Tässä on lepopaikka. Salikkaa väsyneiden hengähtää, täällä on lepo ja virvoitus.” (Jes. 28:12) ”Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.” (2. Moos. 3:5) ”Sinä teit minulle kuulevat korvat.” (Ps. 40:7) ”Suo minun kuulla ilon ja riemun sana.” (Ps. 51:10) ”Puhu Herra, palvelijasi kuulee.” (1. Sam. 3:10) ”Herran valvova katse kiertää koko maata, jotta hän voisi vahvistaa niitä, jotka vilpittömin sydämin palvelevat häntä.” (2. Aikak. 16:9)

Matka sisäänpäin, hiljaisuuteen

Jeesuksen salaisuus oli tässä hiljaisuudessa ja rukouksessa: Hän teki kaiken hiljaisuudesta ja rukouksesta käsin. ”Lähde tapaamaan Jeesusta hiljaisuudessa. Pietarin tavoin voit lähteä etsimään häntä paikasta, jossa Hän rukoulee. Mitä tai ketä sinä etsit? Mikä saa sinut etsimään, liikkeelle? Kirjoita muistiin sanoja, ajatuksia, kuvia, joita tulee mieleen. Pysähdy, kuuntele, katsele, minkä keskellä olet. Tee se lempeästi. Katsele itseäsi pappina. Mikä sinulle on tärkeää? Kirjoita muistiin muutama kuva siitä, kun katselet pappia. Mitä kuvia, tarinoita siihen liittyy? Mitä iloja ja suruja niihin liittyy?” Sellon soidessa katselemme sisimpämme kuvia.

Kääntyminen ulospäin

”Jakamalla me näemme ja kuulemme lisää itsestämme.” Puheensorina täyttää tilan, kun kolmioryhmissä jaamme

kuviamme. Vielä hetken kuunteleminen oman puheen jälkikaikua. Mitä sanoo Hän, joka puhuu meille hiljaisuudessa?

Lauri johdattaa ajatuksiimme

Kuka on se Jumala, Kristus, jota katselen? Tätä meidän tulisi pappeina yhä useammin ajatella. Meidän pitää ottaa oma spiritualiteettimme todesta, rukouksemme ja uskomme ja miten niitä harjoitamme.

Ihmiset tarvitsevat syyn, miksi olla mukana kirkossa ja tulla sinne toimimaan ja elämään. Tarvitsemme kirkkoa, joka auttaa ihmisiä kohtaamaan Jumalan, elämän syvyyden, haavoittuvuuden ja mysteerin. Hengellisen kokemuksen nälkä ja Jumala-ikävä eivät ole kadonneet mihinkään. Siihen vastaaminen on kirkon tehtävän ja olemisen ydintä. Sitä varten kirkko on. Rukouksesta elävä kirkko vetää ihmisiä puoleensa, kuten ihmiset etsivät Jeesusta, joka rukoili erämaassa.

Tehtäviimme kuuluu rukouksen opettaminen ja ihmisten opettaminen kuulemaan, mitä Jumala sanoo ja vastaamaan siihen aidosti ja terveellä tavalla. Jos pappi ei sitä tee, joku muu tekee sen. Ilman selkeää hengellistä näkyä kirkko on tuuliajolla. Ilman vahvaa hengellistä pohjaa voimme hakeutua sivuraiteelle ja ilman lujaa pohjaa uuvumme. Jos pappi on hämmentynyt roolinsa kanssa, myös seurakunta hämmentyy. Pappi on – halusipa tai ei – Kristuksen kantaja. Osaanko antaa uskoni toisten käyttöön? Onko minulla paikka jakaa kokemukseni? Onko minulla Raamattu elävässä käytössä?

Marjatta jatkaa

Olla – mikä ehkä onkin kaikkein tärkeintä. Papin tehtävänä on työkseen rukoilla, rukoilla kirkon yhteistä rukousta. Siihen sisältyy myös ansa: voi elää koko elämänsä rukoillen vain toisten rukousta. Oma rukous tyhjenee, jää rukoilematta. Juuri tähän liittyy se tunne, että astia on tyhjä. Papin

astia voi olla hyvin tyhjä, tai voi olla, etten tunnista astian tyhjyyttä. Voin elää niin toisten elämää, etten tunnista oman elämän iloa, surua tai rakkautta Jumalaan.

Apu on se, että uskaltaudun jonkun lähelle, olipa se ystävä, matkakumppani, hengellinen ohjaaja. Ja se, että teen tilaa hiljaisuudelle omassa elämässäni. Tai teen päivän päättyessä Ignatius Loyolan harjoituksen: Katselen elettyä päivää kysellen lempeästi, mistä voin kiittää ja mistä en ainakaan voi kiittää, ja jätän sen sitten Jumalan haltuun. Tai vielä yksinkertaisemmin: katselen päivää ja pysähdyn siihen, mikä nostaa tunteita.

Suuret kertomukset eivät tapahtuneet vain Raamatun suurille. Niitä tapahtuu meille. Ei koskaan tiedä, missä ”palava pensas” tulee vastaan, keskeillä arkista työtä, arkisia tapahtumia, tavallisia kohtaamisia. Papin työssä. Tässä päivässä. Pitää vain pysähtyä, kuunnella ja katsella. ■

Poppia vai pönäkkyyttä? - Pappisrooleja tarjolla

SANNA YLÄ-JUSSILA
OPISKELIJASIHTEERI, AKI

ELINA NURMI
TEOLOGIAN YLIOPPILAS, HEL-
SINKI

Mahdutko muottiin, kysimme palaamme tulijoilta heti aamulla ja tarjosimme purtavaksi pappipipareita ja neljän nuoren papin näkemyksiä pappeuden iloista ja kiroista. Nämä papit toivat jokainen mukanaan oman tarinansa, oman elämänhistoriansa ja oman tapansa olla pappi.

Roihuvuoren seurakunnan pappi Riikka Uuksulainen on kirkkoherran tytö, josta ei alun perin pitänyt tulla pappia lainkaan – tai ei ainakaan ”vielä pitkään aikaan, vasta sitten joskus”, kuten Riikka ajatuksiaan kuvasi. Isän työn kautta papin arki oli tuttua, eikä työstä ollut mitään ruusuisia kuvitelmia. ”Kun olin menossa ensimmäiseen siunaustilaisuuteeni, juttelin siitä isäni kanssa, joka on kohta jäämässä eläkkeelle. Hän totesi, että jos kaikkien hänen siunaamiensa vainajien arkut laitettaisiin jonoon, letkasta tulisi kilometrien pituinen. Se antoi jännää perspektiiviä omaan työhön.”

Teemu Laajasalo vihittiin papiksi nuorena, vain 22-vuotiaana teologian

maisterina. Autoerotiikasta gradunsa tehnyt maisteri tuli saman tien rytinällä julkisuuteen ja nautti narsistisesti tilanteesta. ”Silloin tuli sanottua monenlaista, mitä nyt en ehkä enää sanoisi. Kun ikää tulee lisää, mieli muuttuu konservatiivisemmaksi ja takapuoli leviää”, kuittasi Laajasalo nuoruutensa revittelyistä. ”Jälkeenpäin miettien sitä julkisuutta olisi voinut ehkä enemmän käyttää Jumalan kuin Teemu Laajasalon kunniaksi”, hän pohdiskeili.

Suvi Laaksosen tahti vuonna 2002 oli kova. Hän valmistui maisteriksi maanantaina, sanoi lauantaina tahdon alttarilla yhden kerran ja sunnuntaina pappisvihkimyksessään kolme kertaa.

Pienen maalaisseurakunnan pappi on myös pienten kaksosten äiti. Miten häneltä onnistuu työn ja perheen yhteensovittaminen? ”Se riippuu milloin kysytään. Aina välillä on hetkiä, joina vastaisin, että ei mitenkään! Mutta kai se sitten jotenkin kuitenkin onnistuu...”

Karoliina Löytty vietti teinivuotensa Senegalissa ja löysi sieltä myös miehensä. Löytyn perheessä uskontojen välistä dialogia voidaan käydä aamukahvipöydässä: hänen miehensä on muslimi. Vihkimystä haettaessa piispanikotteli: onkohan tämä nyt laitaa? Seurakunta on kuitenkin ottanut pariskunnan lämpimästi vastaan. Kun Karoliina aloitti työt, pidettiin senegalilainen ilta, joka sisälsi hyvää ruokaa ja musiikkia. Samalla Karoliina ja hänen miehensä kertoivat perheestään ja omasta uskostaan. ”Tapani olla pappi on se, että olen oma itseni. En halua revitellä, mutta en myöskään olla jotain muuta kuin itse olen. Kyllä mä olen miettinyt, että voiko papilla on revityt farkut tai voiko pappi olla seksikäs. Ja mä olen tullut siihen tulokseen, että voi.”

2000-luvun pappi

Haastattelujen jälkeen palaan osallistujat jaettiin ryhmiin purkamaan ajatuksia, jotka olivat nousseet haastateluista. Ryhmille annettiin myös tehtävä. Jokaisen ryhmän oli mietittävä millainen on 2000-luvun pappi ja löydetty kolme kuvaavaa sanaa kertomaan ajatuksistaan. Ryhmätyöskentely purettiin antamalla jokaisen ryhmän kertoa mihin sanoihin he olivat päätyneet.

Tällaiselta siis näyttää 2000-luvun pappi: Hän on rinnallakulkija, työaikatietoisempi, ”moniarvoisessayhteiskunnassakriittisensolidarisesti-kirkkoonsitoutunut”, ihminen, rohkea, ammattitaitoinen, jalkautuva, suvaitsevainen, sitoutunut, sivistynyt, teologi, rohkea, aito, matkakumppani, ihmisläheinen, kuuntelija, oma itsensä, valmis uusiutumaan, erilainen, läsnä oleva, taivaskanava, ihmispappi, vuorovaikutustaitoinen, rohkea, monialasaaja ja joukkuepelaaja.

Jumalan talutushihnassa

Palassa löysimme siis muotin ja roolin, johon voimme mahtua ja johon halu-

amme mahtua. Rooleiksi ei tarjota-kaan vain kahdenlaisia: pönäkkää tai poppia, vaan niin suurta kirjoa, että sieltä kyllä oma paikka löytyy. On turvallista ja rohkaisevaa tietää, että voin olla omannäköiseni pappi.

Ryhmätyöskentelyn jälkeen äänen päästettiin vielä haastateltavat. He saivat vastata jokainen vuorollaan kysymykseen: puristaako vai kantaako panta? Vastaukset olivat kannustavia: haastateltavien mielestä enimmäkseen panta ei purista vaan kantaa. Suvi kertoi jutelleensa lasten kanssa pantapaidastaan. Kenellä muulla on panta kuin papilla? ”Koirilla tietenkin!”, on lasten yksimielinen vastaus. No miksi sillä koiralla on panta? ”Että se omistaja voisi taluttaa sitä!” Kuka taluttaa papia? ”Jumala!”

Jumala kutsuu työtä tekemään, joten Hän myös johdattaa työntekijäänsä eteenpäin – tempoileepa hihnan päässä sitten Jumalan oma puudeli tai rottweiler. ■

Pappi paitsiossa?

JOHANNA KOIVISTO
PROJEKTIKOORDINAATTORI,
NUORTEN KESKUS

Onko kirkolla ja papeilla mitään annettavaa tämän päivän ihmiselle? Tietävätkö papit itse, mihin heitä tarvitaan? Mikä on papin työssä olennaisinta ja luovuttamattominta? Näitä teemoja käsiteltiin Pappi paitsiossa? -palassa.

Ilmeisesti teemat kiinnostavat, koska palaan osallistui reilut 300 henkilöä. Puheenvuoroja ei yleisölle jaettu, vaan kaikkiin yleisölle osoitettuihin kysymyksiin vastattiin kollektiivisesti äänestämällä punaista tai vihreää. Äänestysvälineistöksi penkkeihin oli jaettu kirkkohallituksen julkaisema Uskosta osallinen -mietintö, joka käsittelee nuorten aikuisten haasteita kirkossa. Äänestys aiheutti myös hämmennystä, koska perusteluja vastaukselle ei ollut mahdollista esittää. Toisaalta kaikki saivat mielipiteensä näkyviin.

Vieraiksi oli kutsuttu sekä kulttuurilämän vaikuttajia että pappeja, joita haastatteli Radio Dein ohjelmapäällikkö Totti Toivonen. Palaa isännöivät Johanna Koivisto ja Timo Helenius, musiikista vastasi Lasse Sakara. Palan aluksi tunnelmaan viritti Riisuttu mies-elokuvan musiikkivideo. Sen antamaan pappiskuvaan suurin osa läsnä olleesta papistosta ei löytänyt yhtymäkohtia omassa elämässään. Sen sijaan näyttelijä Mikko Kouki kertoi järkytyneensä, kun hän elokuvavarooliaan varten kävi tutustumassa kirkon toi-

mintaan ja useisiin pappeihin. Papit olivat kovin raadollisia ihmisten kohtaamisessa sekä puisevia ja ilottomia esimerkiksi jumalanpalveluksia toimittaessaan. Toisaalta Mikko Kouki kertoi myös siitä, miten hän ollessaan vakavasti sairaana sai lohtua kuvitteellisista keskusteluista, joita hän kävi pappiystävänsä kanssa.

Kirkon jäsenyys ei ole itsestäänselvyys

Mikko Kouki todisti myös siitä, miten kirkon jäsenyys ei ole itsestäänselvyys nuorelle urbaanille ihmiselle. Hän itse liittyi takaisin kirkkoon toimitusten, avioliiton ja lasten kasteiden takia. Tilastoja tutkimalla voi huomata, että toimituksia tärkeimpänä syynä kirkon jäsenyyteen pitävätkin alle 34-vuotiaat. Hengelliset syyt korostuvat vasta keski-ikäen jälkeen. Kuopion Puijon seurakunnan kirkkoherra, lääninrovasti Jaana Marjanen totesi, että toimitukset ovat kirkon ja pappien keskeisiä tehtäviä ja ne tulee hoitaa hyvin. Papin täytyy tuoda armon ja toivon todellisuus eli evankeliumi ihmisten elämään. Papin haaste on pysyä omana itsenään, mutta säilyttää samalla kirkaana mielessään se tehtävä, mihin on saanut kutsun.

Helsingin seurakuntayhtymässä nuorten aikuisten projektissa töitä tekevä Juha Pettersson totesi, että toimitukset eivät riitä kaikille nuorille aikuisille kirkkoon kuulumisen syyksi. Petterssonin mukaan kirkon tulisi sanoittaa uudelleen sanomaansa niin, että se voisi kohdata nykyihmisen todellisuutta. Hän myös haastoi pappeja selventämään itselleen sitä, mikä mer-

Jaana Marjanen ja Timo Helenius.

kitys kirkon jäsenyydellä on. Urbaani usko-tutkimuksen mukaan papeilla itsellään ei ole kovin selkeää näkemystä siitä, miksi ja mitä kirkko on tekemässä. Kirkon tulevaisuuden kannalta on tarpeen miettiä uusia välineitä nuorten aikuisten tavoittamiseksi.

Raikuimmat apodit puheenvuoroistaan sai dramaturgi ja ohjaaja Anna Krogerus, joka kertoi omasta uskonnollisesta kasvustaan. Hän haastoi pappeja olemaan hengellisiä matkakumppaneita seurakuntalaisille. Anna

Krogeruksen mukaan papeilta kaivataan selkeästi hengellisten asioiden esillä pitämistä ja keskustelua myös vaikeista teemoista, kuten kuolema ja armo. Toisaalta kirkko voi antaa tilaa myös hiljaa olemiseen ja sitä kautta uskon mysteerin kohtaamiseen. Salaisuuksien äärellä sanat ovat väkisin teennäisiä.

Omaakohtaisen näkökulman keskusteluun toi myös Juhani Paasonen – ihka oikea kirkosta eronnut nuori aikuinen. Hän kertoi olleensa aktiivinen seurakuntanuori, mutta eronneensa sen vuoksi, ettei voinut olla kirkon kanssa samaa mieltä esimerkiksi naispappeus- ja homoseksuaalisuuslinjauksista. Erityisesti kirkon virallinen linja tuntuu vanhoilliselta, vaikka yksittäisten kirkon työntekijöiden mielipiteet olisivat suvaitsevia.

Mihin pappia tarvitaan? Summa sum-

marum: keskustelukumppaniksi, hengelliseksi matkaseuraksi, ystäväksi, puhumaan Jumalasta ja pitämään esillä armoa ja toivoa. Pappi ei ole paitsiossa muutoin kuin ajamalla itsensä sinne. Ettei näin kävisi, tarvitaan keskustelua ja myös treeniä rajojen löytämiseksi. Siksi vieraat saivat muistoksi jalkapallot ja neljä tolppaa. Koska yleiskeskusteluun ei palassa ollut varattu aikaa, se jatkui kiivaana messukeskuksen käytävillä ja ravintolassa. Erinomaista niin. ■

Hyvän työyhteisön tunnusmerkkejä etsittiin joukkuepeleiden maailmasta.

Pappi pelikaverina

Hyvä työtoveri antaa kaverin onnistua

REIJO LIIMATAINEN
KIRKKOHERRA, HAKUNILAN
SEURAKUNTA

Hyvän ja rohkaisevan työyhteisön luominen on jokaisen asia. Sitä ei voi syysätä pelkästään esimiesten harteille. Esimiesten velvollisuutena on vahvistaa rakenteita, joiden sisällä voi turvallisesti mielin osoittaa tunteita sekä antaa ja saada palautetta. Tavoitteena on aikuinen ja aikuisten yhteisö, jossa voi tehdä yhteistyötä sellaistenkin kanssa, joista ei hirveästi tykkää.

Stella Polariksen ohjaama alkutilanne houkutteli jatkamaan erityisesti vuorovaikutuksen ja palautteen analyysiä. Palaute on välttämätöntä sekä yksilön että yhteisön kehittymiselle. Mutta mitä välineitä on luoda toimivia käytäntöjä rakentavan palautteen antamiselle ja siitä oppimiselle. Jokaisen persoonassa on säröjä. Jos kriittinen

palaute osuu juuri siihen, siitä on vaikea päästä yli.

Pappi pelikaverina etsi hyvän työyhteisön tunnusmerkkejä joukkuepelin maailmasta. Yhteispelin ja taktiikan puutteet näkee katsomosta ja selostamosta erityisen hyvin. Salla Poropudas selosti pappien joukkueen peliä viiltävän tarkasti. Yksi pyrkii koko ajan sooloihin, toinen osaa pelata vain yhtä paikkaa, toisen tarjoamia syöttöjä ei haluta tai osata hyödyntää. Miten voi onnistua, jos kukaan ei ole kertonut edes pelin sääntöjä? Kisastudion kootuissa selityksissä kaikki kääntyy kuitenkin parhain päin!

Hyvää kollegiaalisuutta on se, että auttaa toista saavuttamaan parhaimpansa. Kuten Elina Stirkkinen sanoi: "Kun menen lavalle, ensimmäinen tavoitteeni on, että kaveri näyttää hyvältä!"

Reijo Liimatainen esitteli, miten hy-

vää työtoveruutta voisi edistää niin, että sanoidetaan ihmisten käyttäytymisen auki. Mitä kollega tekee, kun hän kannustaa hyvään työtoveruuteen? Tämä on yksi osaamisen laji, jota voidaan kehittää, kun siihen kiinnitetään huomiota. Johtajan tehtävä on huolehtia, että työyhteisöosaamista tarkkailaan jatkuvasti. Kun käyttäytymistä ja osaamista kuvailevia lauseita muotoillaan yhdessä, saadaan aikaan sitoutumista. Huolella rakennetut arvoprosessit jalostuvat teoiksi, ilmeiksi, sanoiksi ja liikkeiksi.

Päätuomarin pilli oli Harri Palmulla. Janaharjoituksella kokeiltiin, miltä tuntuu olla arvioitavana. Porinaryhmissä pyrittiin sanomaan auki, mitä on hyvä työtoveruus, kollegiaalisuus.

"Työtoveria ei tarvitse rakastaa, mutta sen verran voi olla kohtelias, että työnteko on mahdollista." ■

Pappi palkallaan ja – työajallaan

ESKO JOSSAS

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Ensi kertaa Papiston päivillä oli erillinen edunvalvontaosio, johon osallistui alun toistasataa henkilöä.

Uudesta palkkausjärjestelmästä oli päivien aikana alkanut ratkaiseva neuvottelujen loppurutistus. Neuvottelijana toimiva Esko Jossas selosti sitä, missä juuri ollaan menossa. Esille tulivat muun muassa uuteen järjestelmään suunnitellut palkkauselementit, tehtäväkohtainen palkka ja henkilökohtainen lisä. Samalla hahmoteltiin sitä, millaiseen prosessiin seurakunnissa joudutaan ensi keväänä uuteen järjestelmään siirryttäessä.

Mikko Heikka, joka toimii piispainkokouksen edustajana Kirkon Työmarkkinalaitoksen valtuuskunnassa, alusti palkkaukseen liittyvistä teologisista ja katsomuksellisista ulottuvuuksista. Lähtökohtana olivat tutut käsitteparit, luominen - lunastus ja papin virka - pappisvirka. Heikka totesi valtaavan muutoksen, mikä työoloissa ja työehdoissa on tapahtunut hänen työvuosinaan 1960-luvun lopulta lähtien.

Nykyisin ajatellaan yleisesti, että jokaiselle kuuluvat ikään kuin perusoi-keuksina kohtuullinen palkka ja työaikaehdot, hyvä työn johto ja työyhteisö sekä kollegiaalisuus. Kehitys on ollut myönteistä ja siinä on otettu huomioon papin luotuisuus ja papin virkaan liittyvät asiat. Silti ei ole unohdettu, että pappi toimii myös lunastus- ja hoitajana maailmassa ja hoitaa aina pappisvirkaa. Näihin jälkimmäisiin asioihin eivät työmarkkinaneuvottelut kuulu.

Palassa pohdittiin mm. pappisvirkaan ja ammatti-identiteettiin sekä palkkaukseen että työaikaan liittyviä asioita.

Ohjelmaan oli sisällytetty myös tar-koituksen provosoiva kysymys: ”Entä jos papilla olisi työaika?” Aiheesta alusti Juha Kauppinen. Hän totesi mahdollisen työaikaperusteisen mallin ongelmat itse työn ja omien tottumus-temme kannalta. Jos työaikaan siirryt-täisiin, myönteisinä puolina kuvaan tulisivat mahdollisuus tehdä rajaa työssä olon ja vapaa-ajan välillä, mikä edelleen on monille papeille vaikeaa. Samoin suuret työmäärät ja sesongit voitaisiin kompensoida selkeillä työ-ai-akakorvauksilla, joiden suuruudeksi

Kauppinen arveli 7 - 12 % säännöl- lisestä palkasta. Toiselta puolen työ- aikamalli toisi mukanaan myös työ- vuorolistat ja työajan seurannan sekä nykyistä paljon tarkemman työn suun-

nittelun. Suurimmat muutokset työai- kaan siirtyminen toisi leirityöhön, jos- sa yhden viikon leiri helposti merkit- see käytännössä kolmen viikon työtä. Työaikaan siirtyminen ei ole kirkon pöydässä sovittava asia, koska kysees- sä on valtiollinen työaikalainsäädäntö. Mutta sitäkin enemmän on kyse siitä, miten papin työ ja virka määritellään ja millaisiin muutoksiin siinä kohtaa olemme valmiita.

Kauppinen alustusta kommentoinut Pauliina Järvinen halusi muutosta sii- hen ajattelutapaan, että joku voisi olla työssä vuorokauden ympäri ja kaikkina päivinä. Tällainen sisään rakennet- tu ajattelu aiheuttaa kohtuuttomasti ongelmia työn rajaamisessa ja riittä- mättömyyden tunnetta. Työaikaan ja

sen mukanaan tuomaan suunnitteluun siirtyminen ei välttämättä ratkaise tämän kaltaisia ongelmia. Papin työssä ehkä voitaisiin ajatella jonkinlaista kokonaistyöaikaa, joka määriteltäisiin

vuositasolla tai suunnitelmakausittain. Mikä tahansa muutos johtaa väistämättä tutkimaan myös itse viran ja työn perusteita, pelkällä tekniikalla ei päästä eteenpäin.

Syntyneessä keskustelussa tulivat esille pappisvirkaan ja pappien ammatti-identiteettiin liittyvät seikat sekä palkkaus- että työaikakysymysten kohdalla. ■

Papin parhaat päivät – ilon ja ehkä myös pienen haikeuden palat

Eläkeläisyyden kysymykset kiinnostivat.

JUKKA HUTTUNEN

YHTEISEN SEURAKUNTATYÖN
PÄÄLLIKKÖ, ESPOON SEURAKUN-
TAYHTYMÄ

Kanava taisi olla historiallinen: eläkeläisyyden kysymykset ensimmäistä kertaa Papiston päivien ohjelmassa. Kanavan mukaan tulo päivien ohjelmaan kertoi osaltaan siitä uudesta tilanteesta, jossa kohta suuri joukko virkasisaria ja -veljiä siirtyy vapaille vuosille, eläkkeelle, parhaille päiville. Ti-

lanne näkyi myös kanavassa: ilmoittautuneita oli noin 70. Ei siis vähäinen joukko. Ja kokemusta oli.

Olimme rakentaneet kanavan yhdessä jo eläkevuosista nauttivan Jussi Peltö-Pirin, juuri eläkkeelle jääneen Aune-Inkeri Keijosen ja Kirkon eläkeketoimiston Stina Sileniuksen kanssa niin, että saisimme sekä kokemuksen että odotukset ja pelot yhteiseen keskusteluun. Lisäksi tavoittelimme pientä keskeisten käytännön asioiden nopeaa läpikäyntiä. Ilmoittautuneista

huomasimme, että joukossa oli niin jo eläkkeellä olevia kuin sitä odottavia-kin.

Joitakin poimintoja Aune-Inkerin ja Jussin keskustelun alustuksista

– Eläkkeelle jäämisen huomasi siitä, että Kotimaa ei tullutkaan kotiin. Voisiko eläkeläiselle lähettää lehden edes vuoden loppuun asti? Tuntuu kuin putoaisi heti kirkollisen tiedon tyhjiöön.

– Tiedon jakaminen hyvissä ajoin eläkkeelle siirtymisen vaikutuksista olisi tärkeää, siis muista kuin itse eläkkeeseen liittyvistä kysymyksistä.

– Miten ne vuosien aikana rakentuneet verkostot voitaisiin edelleen hoitaa?

– Nykyään puhutaan paljon ”hiljaisen tiedon” siirtämisestä, verkostojen tärkeydestä ja eri sukupolvien toinen toistaan täydentävästä näkökulmasta. Ajattelen, että kirkon pitäisi olla siinä suorastaan edelläkävijä.

– Esimerkiksi sielunhoitajina, kriisityöntekijöinä tai retriitin vetäjinä eläkeläinen voi hyvin olla. Onko molemmin puolta halua ja tarvetta tällaiseen?

– Ajattelen, ettei eläkkeellä oleva pappi ole uhka tai kilpailija vielä työ-

sä oleville, vaan hän on suuri apu ja voimavara.

– Joskus tunnutaan ajattelevan, että eläkeläistyöntekijät ovat kirkon ilmaista työvoimaa.

– Vapaus viran paineista ei kuitenkaan merkitse toimettomuutta, vaan uusia painopisteitä.

– Kun työelämä täyttyi erilaisista tehtävistä, toimituksista, ihmisten kohtaamisista, kokouksista, työyhteisön hoitamisesta, suunnittelusta, edustamisesta ja niin edelleen, niin eläkkeelle siirtyminen merkitsi luopumista, syrjään jäämistä, tarpeettomuuden tuntua. Mutta aika nopeasti uuteen vauteen tottui ja eläkeläisen elämä täyttyi niillä asioilla, joihin aikaisemmin ei ollut aikaa.

– Kannattaa miettiä, missä viettää

eläkepäivänsä.

– Päivät täyttyvät vähitellen lapsenlapsista, mutta myös tavallisen seurakuntalaisen toimista. Saarnapyyntöihin suostumisessa täytyy kysyä, onko sanottavaa.

– Olen edelleen Pappisliiton jäsen. Jäsenenä saan Cruxin, joka merkitsee minulle yhteyttä ajassa liikkuviin ajatuksiin ja keskusteluun.

– Se mitä odotan Pappisliitolta, koskee eläkeläisten edunvalvontaa.

Stina Sileniuksen esimerkit eläkejärjestelyistä kiinnostivat. Keskustelu oli vireää ja vilkasta. Tiedon ja monenlaisten kokemusten vaihtoon tuntui olevan tarvetta.

Seuraavilla päivillä osallistujien joukossa on taas uusia eläkeläisiä... ■

Pappi privaatisissa

PEKKA URONEN

SEURAKUNTAPASTORI, KERAVALAN SEURAKUNTA

Pappi privaatisissa -palan keskeinen sisältö oli työn ja vapaa-ajan sekä työn ja perheen välisen problematiikan pohdiskelu. Palaa olivat toteuttamassa panelisteina pastori Minna Tuominen Kannelmäestä puolisoineen, pastori Harri Romar Jyväskylästä puolisoineen ja juontajana pastori Pekka Uronen Keravalta. Johdantona toimivat lyhyet humoristiset näytelmän pätkät, joissa kuvattiin pastorin perheen arkea.

Näytelmien teemat olivat seuraavanlaisia: Perheillan keskeyttävä seurakuntalaisen puhelinsoitto, yllättävä kohtaaminen ravintolassa rippikoululaisen isän kanssa sekä pastorin ja puolison pohdintaa papin työn positiivisista puolista. Näytelmien jälkeen aiheita käsiteltiin paneeli- ja yleisökeskus-

teluina.

Yksi jatkuvaa jännitettä aiheuttava asia papin perheessä tuntuu olevan käsite työajattomasta työstä. Silloin kun työajattoman työn ja aina tavoitettavissa olevuuden välille laitetaan yhtäläisyysmerkit, mennään usein metsään. Perhe tuntee tällöin väkisinkin jäävänsä toiseksi ja ristiriidat ovat väistämättömiä. Työpuhelin pitää siis välillä sulkea ja seurakunta jättää oman onnensa nojaan... tai vaikkapa ihan pätevien kollegoiden hoitoon.

Keskustelun perusteella pastoreita näyttäisi vaivaavan eräänlainen korvaamattomuuden syndrooma. Pitää aina olla tavoitettavissa, aina käsillä ja sielunhätä menee aina perheen ja ystävien toiveiden edelle. Merkittävä haittatekijä näyttäisi myös olevan töiden kotiin tuominen. Ei niinkään työpöydälle, vaan ajatuksen tasolle. Haja-mieliset ja poissaolevan tuntuiset papit

näyttävät olevat yleinen ilmiö eri puolilla Suomenniemeä.

Kysymys kuuluikin: Onko puolison aina joustettava? Onko papin työ ja sen sisältö niin arvokasta, että tilanne täytyy vain hyväksyä? Valmiita vastauksia kysymyksiin ei löydetty. Joku oli kokenut tärkeänä pienen siirtymäajan töistä kotiin. Toisen täytyy päästä lenkille tai muuten itseään purkamaan ennen kotiin tuloa. Toisaalta, pappien perheet eivät ole yksin näiden tilanteiden edessä – muillakin työntekijäryhmillä on samankaltaisia kysymyksiä.

Voiko pappi olla ihminen?

Toinen ajatuksia herättävä aihe oli, voiko pappi olla ihminen? Saako pappi olla sellainen kuin on, vai tarvitseeko hänen elää niin kuin seurakunta odottaa? Panelistit ja palan osallistujat olivat melko yksimielisesti sitä mieltä, että pappi saa olla inhimillinen ihmi-

Harri Romar (vas.) ja Pekka Uronen ”Yllättävä kohtaaminen” näytelmässä.

nen. Kuitenkin monella osallistujalla oli kokemuksia siitä, että oman seurakunnan alueella ei aina voi odotusten paineessa olla luonteva. Pappi edustaa instituutiota samalla lailla kuin poliisi ja armeija. Näille instituutioille on tietty jäykät odotukset eikä niitä pappi yksilönä pysty murtamaan. Tämän ristiriidan keskellä tulee oppia elämään ja toimimaan. Toisaalta taas yksilötasolla se ainut pappi, jonka yksilö tuntee, edustaa koko kirkkoa. Tai sitten niin, että ”sä olet tosi hyvä pappi, mutta se kirkko, se on jäykkä”. Tällaisten ulkoapäin tulevien paineiden kanssa eläminen ei ole aina herkkua.

Kolmantena keskeisenä sisältönä olivat papin työn myönteiset puolet. Esiin nousivat muun muassa arkivapaisten hyödyllisyys sekä työn joustavuus ja vapaus. Seuraavassa osallistujien omia positiivisia kokemuksia papin työstä.

Töissä tuntuu hyvältä, kun...

On hyvät välit työtovereihin, saa

myönteistä palautetta, saa tehdä työtä avoimesti, kun saa tehdä töitä erilaisen ihmisten kanssa, kaikki mikä liittyy elämään ja ihmisenä oloon, saa olla hyödyksi ja avuksi, nauretaan yhdessä, toisten hyvästä olostä tulee hyvä olo, tekee 16 maalia nuorten sählyssä, on upeita kollegoja, esimies antaa hyvää palautetta, voi kääntää kello kahdeksan sängyssä kylkeä, työnteko sujuu työkavereiden kanssa hyvin, saa ihmetellä Pyhän äärellä, on sopiva määrä haasteellisia tehtäviä.

Pappi voi työpäivänään...

Hoitaa kotiasioitaan ja monenlaisia privaatteja juttuja, käydä marjametsässä, joustaa perheen tarpeiden mukaan, junailla omat juttunsa, käydä ongella, ottaa päiväunet, nukkua aamulla pitkään, pelata sulkapalloa, olla menemättä työpaikalle, ottaa takaisin ylipitkien päivien tunteja, käydä lapsen kanssa lääkärissä, ulkoiluttaa koiran keskellä päivää, vaihtaa auton renkaat, käydä kuntosalilla, tehdä töitä

kotona, laittaa koululaisille ruokaa, viedä lapsen harrastuksiin.

Pappi voi olla tänä päivänä työpaikasta melko varma koska...

Pappispula uhkaa, koska eläköityminen kiihtyy, meitä tarvitaan edelleen, kun on ihan tavallinen normaali pappi, elämä jatkuu, yhteisöllisyyden on pakko vallata pikkuhiljaa lisää alaa, verotusoikeus on toistaiseksi, hengellisiä työntekijöitä tarvitaan, papin työ on kirkon ydinosaaamista, sanan tarve on inhimillinen eikä tule loppumaan.

Papin työssä palkkaa saa siitä, että...

Saa tavata ystävällisiä ihmisiä ja kokea olevansa luottamuksen arvoinen, palvelee kaikkia omalla persoonallaan, hoitaa saamansa kutsuun liittyvät tehtävät, voi viettää perheensäkin kanssa yhdessä aikaa, on kokonaisuudessaan ihminen ja käytettävissä, voi puhua Jumalasta, voi elää ja toimia omien ihantei-

den mukaan, elää mallikelpoisesti, hoitaa virkaansa, hoitaa leiviskänsä, käyttää omaa persoonaansa työhön, pelaa sählyä, on läsnä pappina, on naimisissa seurakunnan kanssa, juo kahvia ja jutustelee mukavia, välittää uskoa ja toivoa.

Olen käyttänyt luovuuttani...

Työssäni lähes päivittäin, saarnan valmistelussa, ripareilla, messuissa, perhekerhoissa, kirjoittamalla näytelmän, piirtämällä, poistamalla vastaajan kännystä, tullakseni toimeen vaikeiden työkavereiden kanssa, lapsityössä, alttarin suunnittelussa, mainostamisessa,

papin kaikki työ on luovaa, raamattujutuissa, järjestötyössä, niin paljon kuin olen uskaltanut, työn suunnittelussa.

Olen ottanut perhettäni mukaan...

Kun tuntuu, että heiltä ei odoteta liikaa, kaikkeen mihin haluavat, vain kun olen itse läsnä seurakuntalaisena, messuun, työhuoneeseeni, käytännön hommissa, en ota, jos se on käynyt päinsä, kastekäynnille, lapsi- ja perhetöiden tapahtumiin, sopivasti, puhuessani perhekerhoissa, ripareille, ulkomaille työmatkalle, joihinkin erityis-

messuihin, monenlaisiin tapahtumiin.

Olen huomannut kehittyneeni...

Työn järjestelyssä, työajan rajaamisessa, puhelimen käytössä, ajankäytössäni, Raamatun opettamisessa, kohtuullisen ja tyydyttävän kunnioittamisessa, tiivistämään puheeni, olemaan oma itseni, sosiaalisissa taidoissa, oppinut olemaan pelkäämättä, hoitovapaalla isänä, pitämään vapaapäiviä, nopeamaksi, tehokkaammaksi työntekijäksi äidiksi tulon jälkeen, tuottamaan pettymyksiä myös työpaikalla, laittamaan työt tärkeysjärjestykseen. ■

"Syntinen tunnusti kaiken" — Kirkko median otsikoissa

JOHANNA ELO

SEURAKUNTAPASTORI, OULUNKYLÄN SEURAKUNTA

Keskiviikkona järjestettiin yksi Papistön päivien päätapahtumista, joka koosi eri alojen ihmisiä yhteen keskustelemaan kirkon ja median suhteesta. Hilka Olkinuora ja Olav S. Melin johtivat paneelia, jossa keskustelivat piispa Eero Huovinen, Iltalehden urheiluosaston toimituspäällikkö Reijo Ruokanen, Riihimäen seurakunnan kappalainen Sirpa Viherä, brändin rakentamista ja mainontaa tutkinut kauppatieteiden tohtori Pirjo Vuokko sekä Fleim-lehden päätoimittaja Antti Siukonen.

Pappi löi Raamatulla päähän

Ensimmäiseksi keskustelussa nostettiin esille kirkon näkyminen iltapäivälehtien lööpeissä. Kirkon työntekijöihin liittyvät pahoinpitely- ja seksiskandaalit myyvät lehtiä hyvin.

Ruokanen kertoo kaupaksi käyvän uutisen reseptin: "Tällaiset uutiset kiinnostavat ihmisiä siksi, että niissä tulee esiin ristiriita oletusten ja tapahtuman välillä. Mitä isompi ristiriita, sitä kiinnostavampi juttu."

Koska kirkon työntekijöiltä ei yleensä odoteta rikollista käytöstä, sitä suurempi uutinen se on, kun jotain negatiivista tapahtuu. Siksi iltapäivälehtien kirkkoa koskevat uutiset ovat usein negatiivisia. Se ei kuitenkaan tarkoita, että suhtautuminen itse kirkkoa kohtaan olisi negatiivinen.

Kirkkovastainen media?

Helsingin Sanomat on usein leimattu kirkkovastaiseksi. Piispa Huovinen kuitenkin kiistää tämän väitteen: "Se ei pidä paikkaansa. Jos Helsingin Sanomat kirjoittaisi vielä positiivisemmin kirkosta, Kotimaa-yhtiöt voisi ostaa sen. Lehdessä on viime aikoina painostettu asiantuntevuuteen."

Myös Ruokanen on samoilla linjoil-

la: "Ei mikään media ole millekään organisaatiolle suopea tai epäsuopea tai perusta näkemystään periaatteellisesti vastaan tai puolesta. Asioita tarkastellaan instituutioiden tekemisten kautta ja mikä suhde sillä on lukijoihin. Hyvästikin teoista raportoidaan."

Fleim-lehteä toimittava Siukonen muistuttaa, että myös hyvät uutiset voivat olla uutisia. Hän asettaa kyseenalaiseksi sen, että toimittajat olisivat aina objektiivisia. Toimittaja saattaa nostaa esille uutisia, jotka tukevat hänen omaa kantaansa: "Usein uutiskynnyksen ylitys voi olla riippuvainen toimittajan omista taustoista ja arvoista", Siukonen sanoo.

Veisaavatko kaikki samaa virttä kirkon sekakuorossa?

Keskustelussa tuli esille kirkon moniäänisyyden ja yhteiseen linjaan sitoutumisen välinen jännite. Ruokasen mukaan tiedotusvälineiden kannalta olisi helppoa, jos organisaatiolla olisi

vain yksi ääni. Sellaiseen organisaatioon hän itse ei kuitenkaan ole vielä törmännyt.

Panelistit olivat yksimielisiä siitä, että piispa ei ole ainoa, joka kirkon ääntä käyttää, vaan jokaisella on oikeus saada äänensä kuuluviin. Siukonen näkee kirkon maailmanlaajuisena Kristuksen kirkkona, jonka ääni kuuluu sekä yksittäisten ihmisten että lehdistön kautta.

Pirjo Vuokko muistuttaa tutkimuksista, joiden perusteella työtyytyväisyys lähtee perusoikeuksista. Jokaisessa organisaatiossa on tärkeää, että työntekijällä on oikeus tuoda oma mielipiteensä esiin. Moniarvoisuus on lisäksi osa inhimillistä elämää. ”Kirkossa on kyse sekakuorosta”, Vuokko sanoo.

Moniäänisyyden keskellä papeilla on silti sekä velvollisuus että oikeus olla solidaarinen kirkolle. ”Emme Luojan kiitos ole yksityisyrittäjiä tässä asiassa”, Viherä huokaisee.

Myös Huovinen on samoilla linjoilla. Mikään instituutio ei tule toimeen ilman, että sitoudutaan yhteisiin pelisääntöihin. Solidaarisuus on hyvä asia, mutta sen ei tarvitse olla sokeaa: ”Voidakseen sitoutua aidosti yhteiseen uskoon, papin täytyy kyetä ajattelemaan. Augustinuskin sanoi: ’Uskon, jotta ymmärtäisin.’ Papin tehtävä on katsoa ihmisiä, katsoa peiliin ja katsella maailmaa. Usko antaa kyvyn ymmärtää maailmaa.”

Piispa muistuttaa myös, että kirkon ykseys on tärkeää. ”Kirkko on ihmisruumis. Kukaan ei ole tarpeeton ja kuitenkin kaikkien pitäisi olla yhtä Kristuksessa. Tämä jännite on aina olemassa. Suurempi huoli on siinä, että me kaikki olisimme yhtä Jeesuksen rukouksen mukaisesti.”

Rippi ei ole lööppitavaraa

Kirkon todellinen elämä näkyy mediassa hyvin vähän, eikä kirkon sanoma useinkaan ylitä uutiskynnystä. Panelistien mukaan kirkon pitää terävöittää sitä, mikä on sille ainutlaatuista. Ihmi-

Panelistit (vas) Reijo Ruokanen, Antti Siukonen, Sirpa Viherä, Eero Huovinen ja Pirjo Vuokko.

Lööpit eivät aina anna totuudenmukaista kuvaa kirkosta.

sillä on monenlaisia mielikuvia kirkosta, ja niitä mielikuvia kirkon pitäisi päästä muokkaamaan. Vuokko muistuttaa, että on eri asia, mitä mieltä papit ovat kirkosta kuin mikä mielikuva ihmisille kirkosta syntyy.

Huovisen mukaan kirkko on osittain itse ollut luomassa huonoa julkisuuskuvaa: ”Isot instituutiot eivät enää ’in’”. Huonosti menee esimerkiksi isoilla puolueilla, joiden jäsenmäärä on pudonnut reippaasti. Mutta ne eivät kerro sitä ääneen. Sen sijaan, kun kirkon jäsenmäärä tippuu 0,4 prosenttia, niin silloin tiedotetaan, että meillä menee niin pöyryä huonosti.” Kirkon pitäisi panelistien mukaan panostaa yritysviestintään, jossa kohderyhmä otetaan huomioon. Sillä tavalla sanoma saataisiin paremmin perille.

Toisaalta kirkon työ sisältää asioita, jotka eivät koskaan tule julkisuuteen. Kanava-lehden haastattelussa Huovinen oli luonnehtinut kirkkoa sanomalla: ”Ei ole olennaista se, mikä näkyy, vaan se, mikä on.”

Nykyään on vallalla ajatus, että vain se, mikä on kirjoitettu lehdessä, on totta ja todellista. Kirkon työssä on kuitenkin paljon sellaista, mikä ei koskaan tule eikä edes saa tulla näkyviin lehdessä. Rippi on tästä hyvä esimerkki.

Olkinuora tiivistä keskustelun kirkon näkymisestä julkisuudessa: ”Jokainen meistä papeista voisi olla elävä lööppi.” Jokainen pappi on siis omalla paikallaan luomassa mielikuvaa siitä, mikä on kirkko ja millainen on pappi. ■

Kollegoiden tapaaminen, mahdollisuus keskusteluun ja uuden oppiminen olivat olennainen osa päivien anista.

HENKILÖSTÖKOULUTUS EDUKSEMME

KAISA RAUMA

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEENJOHTAJA

kaisa.rauma@evl.fi

USEIMMILLA MEISTÄ on mahdollisuus hankkia lisäkoulutusta työssämme tarvittaviin osaamisalueisiin työnantajan kustannuksella ja usein myös työnantajan järjestämänä. Koulutuksen on aina sanottu kannattavan, olen ehdottomasti itsenkin samaa mieltä. Kirkko on ollut kiitettävästi mukana kouluttamassa henkilöstöään. Parantamisen varaa olisi koulutuksen hankkineiden palkkauksen korjaamisessa, lisäkoulutus ei kanna tilipussiin asti. Aivan kaikki eivät myöskään pysty hyödyntämään täysin hankkimansa lisäkoulutuksen tuomaa pätevyyttä kirkossa. Ei kai ole kirkonkaan etu, että kouluttautuneet työntekijät lähtevät muille työmarkkinoille. Tilannetta parantanee jatkossa se toisasia, että ylempi diakonian ja kasvatuksen ammattikorkeakoulututkinto on täysin rinnasteinen ylempään korkeakoulututkintoon. Tätä kautta on esimerkiksi diakonian alan perheterapeuttien mahdollista työllistyä kirkon tehtäviin.

Meidän kannattaa vakavasti miettiä työn tarpeista käsin koulutuksen kolmivuotinen suunnitelma kirkon henkilöstökoulutussopimuksen hengen mukaisesti. Vuodeksi voi suunnitella tarkalleen mitä ja missä. Kaksi seuraavaa vuotta kannattaa kuitenkin suunnata johonkin omaa työtä edistävään koulutukseen. Kirkon pitkiin koulutuksiin sitoudutaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan, silloin on helppo tehdä kolmivuotissuunnitelma. Koulutustarjontaa on aika vaikea ennakoida useiden vuosien päähän. Diakoniatyön painopisteet muuttuvat ympäröivän hädän ilmiöiden mukaan, koulutustarvettakaan ei ole siksi kovin helppoa ennustaa.

KOULUTUS ON KOKO työiän mittainen asia, silti välillä kannattaa vetää henkeä. Ahkeraa kouluttautujaa voi pahimmillaan uhata koulutusväsymys, sehän ei ole minikään koulutuksen tarkoitus. Väsymys voi uhata myös ahkeran kouluttautujan lähiytövereita. Hyvän koulutuksen jälkeen voi aivan rauhassa ammentaa saadusta koulutuksesta ja tyytyä välillä vähän vähempään. Aina-kin suurten kaupunkien läheisyydessä kannattaa etsiä myös muiden tahojen järjestämiin koulutuspäiviin.

Tällaiset lähellä olevat, päivän mittaiset koulutukset sopivat silloin, kun on vaikeaa irrottautua pidemmäksi aikaa kursseille. Näitä koulutuksia varten kannattaa rakentaa resursseja työalan budjettiin, koska nämä eivät juuri koskaan ehdi varsinaiseen koulutussuunnitelmaan. Aihepiiristä voi suunnitelmissa ilmaista kiinnostuksensa, mutta sitähän ei tiedä mitä tulee milloinkin tarjolle.

MINKÄLAISILLA EVÄILLÄ diakoniatyötä voisi tehdä muuttuvassa maailmassa, ellei olisi välillä päivittänyt tietoaan ja osaamistaan erilaisissa koulutuspäivissä ja pitkeissä koulutuksissa. Yhtään vähättelemättä vanhaa tai uutta diakonian ammatillista koulutusta, en usko sen kantavan koko työelämän kaaren matkaa. Varmasti ei ole tarkoituskaan antaa kerralla niin vahvaa koulutusta, ettei sitä tarvitsisi päivittää myöhemmin. Diakoniatyön painopisteet vaihtuvat aikojen saatossa ja jokaisella aikakaudella on omat haasteensa.

Hakiessa työpaikkaa näyttää aina positiiviselta, kun hakija on hankkinut lisäkoulutusta työkokemuksen vahvistukseksi. Päätyöeläisellä on kirkossa niin kuin muisakin työpaikoissa vaikeuksia päästä koulutukseen. Yhteinen etumme on pyrkiä omalta osaltamme auttamaan taloudellisesti sijaisia pääsemään haluamaansa koulutukseen. Koulutusrahoituksen ulkopuolella ovat myös mahdolliset alanvaihtajat, jotka palaavat vuosien päästä kirkon töihin. Heillä on oma osaamisensa yhteiskunnan muista töistä, mutta kirkkosektori ei ole automaattisesti päivittynyt.

Työvoiman vaihtovuodet ovat pikkuhiljaa alkamassa, tällöin kannattaisi varmaan järjestää kirkon töiden päivityskoulutuksia. Vaatii aika lailla siviilirohkeutta hypätä uusiin töihin sen koulutuksen varassa, jonka on saanut vuosia sitten. Muutostilanteissa on koulutuksen lisäksi tuutoroinnilla oma paikkansa auttamassa uusia tulokkaita tai palaajia työn alkuun. Uudistumassa oleva kirkon henkilöstökoulutussopimus antaa varmasti henkilökoulutukselle jäntevyyttä ja selkeitä koulutuspolkuja. ■

Palkkausjärjestelmäneuvottelut loppusuoralla

ESKO JOSSAS

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Marras-joulukuun aikana sopijaosapuolet ovat jatkaneet neuvotteluja palkkausjärjestelmän uudistamisesta. Tavoitteena on päästä tulokseen ennen joulua.

Neuvotteluissa ovat olleet esillä uuden järjestelmän molemmat pääelementit eli tehtäväkohtainen palkka ja henkilökohtainen lisä.

Tehtäväkohtaisessa palkassa pääosa muodostuu työn vaativuuden mukaan. Lisäksi tehtäväkohtaiseen palkanosaan kuuluisi niin sanottu erityisosio sikäli kuin sopimukseen sisältyvä vaativuusasteikko ei tuo esille tehtävän koko kuvaa.

Henkilökohtaisessa lisässä pääosa koostuu nykyisenkaltaisesta vuosiperusteisesta osasta. Käytännössä tarkoi-

Esko Jossas

tus on sisällyttää nykyinen kokemuslisa myös uuteen järjestelmään.

Toinen henkilökohtaisen lisän elementti on kokonaan uusi. Lähiesimiehen kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelu, jonka yhteydessä arvioidaan myös työntekijän suoriutumista ja mahdollisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Seurakunnalla on mahdollisuus käyttää rahaa tällaiseen harkinnanvaraiseen lisään ja palkita hyvää suoriutumista/suoritusta.

Neuvotteluissa on viimeksi tultu myös rahanjakokysymykseen. Aikaisemmin on sovittu, että järjestelmän uudistamiseen on käytettävissä ainakin jäljellä olevat palkkatasoselvityksen (Kirpas) varat (1,5 % palkkasummasta). Samoin on neuvoteltu siitä, miten uudistettu järjestelmä suhtautuu eräisiin nykyjärjestelmän elementteihin, kuten vastuulisään ja liite 10:een. ■

AJANKOHTAISTA VERKOSSA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI

www.akiliitot.fi

AKIn verkkosivut avattu.

AKI tarjoaa koulutusta uudesta palkkausjärjestelmästä.

Valtuuston syyskokouksen päätöksiä.

Opintomatka 2007.

Kanttori-urkuriliitto

www.skul.fi

Kanttori-urkuriliiton uudet verkko-

sivut avattu.

Valtuuston syyskokouksen päätöksiä.

Opintomatka 2007.

SKUL:n 100-vuotisjuhlat 14. - 15.6.2007.

Pappisliitto

www.pappisliitto.fi

Pappisliiton uudet verkkosivut avattu.

Valtuuston syyskokouksen päätöksiä.

Papiston päivien antia.

Vuoden pappi 2006.

Stipendien saajat.

Opintomatkat 2007.

Diakoniatyöntekijöiden Liitto

www.dtl.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liiton uudet verkkosivut avautuvat joulukuussa.

Packa prästfröets kappsäck

JESSICA HÖGNABBA

TEOLOGI STUDERANDE VID ÅBO AKADEMI

PUST! Har åter en gång packat upp min ryggsäck, den här gången efter en natt på Lärkkulla, där jag deltog i Borgå stifts praktikseminarium. Seminariet var givande och inget att pusta åt i sig, men när man samma höst sprungit på Teologdagar, Prästdagar, Kyrkodagar, Höstdagar och AKI-dagar uppskattar man en hemmakväll utan tidtabeller, massinkvartering och presentationsrundor.

Samtidigt som jag tömmer min ryggsäck, kan jag konstatera att jag igen en gång fått lite påfyllning i en annan väska. Det är i den jag samlar alla erfarenheter, nya människokontakter, roliga upplevelser, samt berättelser av dem som är mera erfarna än jag – allt sådant som kan hjälpa ett prästfrö att mogna. Alla höstens sova-överevenemang har utan tvekan varit sådana. Studier i teologi ger oss en nödvändig grund för ett framtida yrke. Alla namn, årtal och ordböjningar kommer knappast att hållas i färskt minne, men vi lär oss att plocka fram dem när det behövs och att leta reda på saker när så krävs. Men, det räcker inte med bara vetenskap, kurser och studieveckor – inte ens om de avklarats med högsta poäng, i Bologna-takt och med nöjda professorer. Prästfröets kappsäck behöver få mera innehåll.

Under praktikseminariet betonade biskop Erik att ett av seminariets syften var att vi studeranden skulle komma i kontakt med vårt stift och att stiftet skulle få ansikten på oss. Jag håller med honom och tror att detta också gäller i de andra sammanhangen – det är oerhört värdefullt att skapa kontakter till dem som redan är i arbetslivet och till andra studeranden (teologer, kantorer, diakoner, ungdomsarbetare) och också över språkgränserna. Även om den lilla studenten, som deltar i ett evenemang för präster, kan känna sig vilsen bland alla sockerbitskragar, så är all den erfarenhet kragarna kan dela med sig av mycket värdefull för oss. Vi erbjuds en inblick i hur kyrkan och våra stift fungerar, vi lockas in i olika aktuella frågeställningar och kan få erfarenheter

SARA MIKKOLA

som studierna inte erbjuder.

För att få erfarenheter, människokontakter och för att lära känna kyrkan inifrån behöver vi inte nödvändigtvis söka oss så långt hemifrån. I våra hemförsamlingar kan vi uppleva en gudstjänstgemenskap, ta del av församlingens liv och kanske åta oss en och annan uppgift. Församlingarna behöver arbetare och vi behöver erfarenhet. Också olika organisationer erbjuder program för sina studeranden. För tillfället arrangerar till exempel Kontaktgruppen för Borgå stift och Prästförbundet samlingar för teologerna här i Åbo. Träffarna går under namnet "Präst-jag?" och inbjuder både mer och mindre målmedvetna teologer till samlingar som kanske kan ge något att sätta i kappsäcken. Under hösten har temat varit äktenskapet. Genom paneldiskussioner och lekvislar har vi fått lära oss om förrättningen genom prästers, kantorers och gifta pars erfarenheter.

Våra kappsäckar är olika stora. I min turkosa handväska kan det rymmas lite fler eller färre erfarenheter än i din sportiga ryggsäck. Tanken är inte att alla med svetten i pannan skall rusa från det ena evenemanget till det andra, eller att alla skall försöka delta i så många jippon som möjligt. Vi måste välja vad vi behöver komplettera i vår kappsäck, men vi måste också komma ihåg att lämna lite utrymme för en och annan sovmorgon, för slappande framför såpoperor och för att rulla i den färska pudersnön. ■

HELVETIN hirmuinen historia

KARI KUULA

TT, KAPPALAINEN, KUOPION PUIJON SEURAKUNTA

Mitä tapahtuu niille, jotka eivät pelastu? Kysymys olisi mukavinta sivuttaa ja puhua pelastuksen tielle pääsemisestä. Kaikkein parasta olisi, jos voisimme luvata kaikkien pelastuvan, niin kuin hautauspuheissa joskus vahingossa tapahtuu. Mutta helvetiäkin on tutkittava aivan omana kysymyksenään niin kauan kuin se kuuluu kristinuskoon.

Teologian historiassa helvettikäsitteet muodostavat kehärakenteen. Viimeisten kolmen vuosisadan aikana olemme palanneet samaan näkemysten moninaisuuteen, joka vallitsi ensimmäisten kolmen vuosisadan aikana. Alkukirkon julistuksen mukaan kaikki ihmiset ovat synnin vankeja ja siksi Jumalan viha lepää heidän yllään. Mutta vihan rinnalla on myös armo, joka pelastaa ne, jotka tulevat Kristuksen yhteyteen joko kirkon julistuksen kautta tai kaikkialla läsnäolevan niin sanotun yleisen armon välityksellä. Ensimmäisten vuosisatojen kuluessa pelastuksen ulkopuolelle jääneiden osasta esitettiin kolme erilaista tulkintaa.

Origeneen nimeen liittyvän linjan mukaan kadotetut joutuvat helvettiin, jonka piinat eivät ole kosta vaan kurittamista. Kuten maalliset isät kurittavat lapsiaan kasvattaakseen heistä parempia ihmisiä, niin Jumalakin puhdistaa ja kasvattaa langenneita helvettissä. Vähitellen pitkällisen prosessin kuluessa heidän sielunsa puhdistuvat, kunnes kerran kaikki palaavat Jumalan yhteyteen. Helvetti on siis olemas-

sa, mutta se ei ole ikuinen.

Tyhjiinraukeamislinjan voimme kytkeä Tatianoksen nimeen, joka tietävästi ensimmäisenä esitti sen seikkaperäisemmän puolustuksen. Sielut eivät ole luonnostaan kuolemattomia vaan kuolevaisia. Siksi vain ne saavat ikuisen elämän, joille Jumala antaa sen lahjaksi. Muut tuhoutuvat kuolemassa olemattomiin. Ennen tuhoutumista syntisiä rangaistaan heidän tekojensa vaatimalla tavalla, kunnes ne kuluttavat sielun tyhjiin. Tyhjiinraukeamisen eli annihilaation raamatullinen perusta saatiin niistä kohdista, joissa pelastuksen vastakohtana mainittiin kuolema tai tuho (erityisesti Paavali ja evangelista Johannes).

Voiton peri lopulta kolmas kanta, jonka tunnetuin puolustaja on kirkkoisä Augustinus, jota kaikkien muiden arvonimien lisäksi voidaan nimittää kristinuskon johtavaksi infernologiksi. Kaikki eivät pelastu, vaan jotkut tulevat joutumaan kadotukseen. Sielut ovat kuolemattomia, joten ne eivät tuhoudu helvettissäkään, vaan kärsivät siellä ikuisesti. Myöhemmin helvetin piinat eriteltiin kahteen lajiin. Kadotettuja vaivaa sekä sielun sisältä nouseva synnin ahdistus (poena damni) että sen ulkopuolelta tuleva helvetin piina (poena sensus).

Tuhatvuotinen valtakunta ja sen tuho

Keskiaikaa (400 - 1500) voidaan pitää helvetin tuhatvuotisena valtakuntana. Silloin helvetin tulet valaisivat kaikkea kirkollista elämää. Ne vaivasivat epäsuorasti myös uskovia, sillä suurin osa heistä joutuu kuoltuaan puhdistuspaikkaan, kiirastuleen, jossa heitä kivuliaasti valmistetaan taivaaseen ottamista varten.

Reformaattorit luopuivat kiirastulesta, mutta pitivät muuten klassisen

helvettiopin voimassa. Hekin yhtyivät Roomalaisen katekismuksen (1566) tulkintaan Kristuksen tuomiosanoista Matteuksen evankeliumin luvussa 25: ”Menkää pois minun luotani” tarkoittavat Jumalan näkemisen ikuista ja peruuttamatonta menettämistä, sana ”kirotut” sitä, etteivät he voi elätellä pienintäkään toivoa siitä, että joskus Jumala sittenkin siunaisi heidät takaisin luokseen, ”ikuisen tuleen” viittaa helvetin ruumiillisiin ja henkisiin rangaistuksiin ja sanat ”joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen” kertovat, etteivät he saa minkäänlaista turvaa toisistaan, sillä kukin tuntee siellä vain Saatanan ja hänen joukkonsa läheisyyden. Tässä on klassinen tulkinta helvetistä.

Reformaation jälkeen ja etenkin valistuksen vuosisadalta alkaen (1700-luku) keskiajan konsensus alkoi murentua. Origeneen oppi helvetin puhdistavasta vaikutuksesta ja kaikkien pelastumisesta nousi tuhkasta kuin Fenix-lintu. Samoin tyhjiinraukeamisen kannatus lisääntyi etenkin 1800-luvulta alkaen, kun oivallettiin, että eräs helvetin ikuisuutta kannattava voima oli Platonin oppi sielun kuolemattomuudesta. Raamatullisen antropologian mukaan taas ihmiset ovat luonnostaan kuolevaisia. Heillä on vain kuolematomuuden mahdollisuus, joka kerran tulee pelastuvien osaksi. Tämä avasi mahdollisuuden ajatella, että pelastuksen ulkopuolelle jäävät eivät saavuta katoamattomuutta, vaan he häviävät samaan tyhjyyteen, jossa he olivat ennen syntymäänsäkin.

Kristikunnan valtauoma on kuitenkin näihin päiviin saakka pitänyt kiinni klassisesta ikuisen kahtiajaon ajatuksesta, joskin kadotuksen kauhuihin on löytynyt monenlaisia lieventäviä asianhaaroja. Jo vanhan kirkon aikana tajuttiin selvästi, että Raamatun

puheet tulesta ja pimeydestä ovat vertauskuvia (teologit eivät ajatelleet silloin eivätkä varsinkaan nykyään niin kirjaimellisesti ja ihmismuotoisesti kuin kohupiipa Spong antaa ymmärtää). Niiden varsinainen asia on ero Jumalasta, kuten toisessa tessalonikalaiskirjeessä sanotaan: ”Heidän rangaistuksenaan on ikuinen kadotus, ero Herrasta ja hänen voimansa kirkkaudesta” (2. Tess. 1:9).

Merkittävin muutos keskiaikaan verrattuna koskee sitä, missä tapaluokassa helvetistä puhutaan. Aikaisemmin siitä puhuttiin varmana asiana, joka tulee kohtaamaan joitakin ihmisiä. Vaikka kirkko ei missään virallisessa dokumentissa olekaan suoraan nimenyt ketään helvettiin joutuvaa, yleisesti ajateltiin monien päätyvän sinne. Keskiajalla ja vielä uudella ajallakin yleisen käsityksen mukaan suurin osa ihmiskuntaa joutuu sinne.

Modernissa teologiassa helvetistä puhutaan mahdollisuus-muodossa. Se mahdollisuus on olemassa, että jotkut jäävät lopullisen pelastuksen ulkopuolelle. Kristikunta korostaa sitä, että emme tiedä, kuinka monelle näin lopulta tapahtuu. Rohkeimpien arvioiden mukaan sinne joutuu hyvin vähän ihmisiä. Kuuluissa on Karl Barthin ajatus siitä, että sinne on tuomittu vain yksi, Kristus itse, jotta ketään muuta ei tarvitsisi hylätä vaan kaikki voitaisiin valita pelastukseen.

Mitä ero Jumalasta tarkasti ottaen on?

Kristikunta ei siis tarkasti ottaen *opeta* helvetistä, vaan se *varoittaa* siitä. Atoimiajan teologiassa ollaan ymmärrettävästi haluttomia pohtimaan tarkemmin sitä, minkälaiseen tilaan kadotetut joutuvat. Jos emme tiedä kovin paljoa taivaasta, miten vähän voimme sanoa helvetistä? Jotakin siitä moderni teologia haluaa kuitenkin sanoa, vaikka siirrymmekin ilmoitusvalon hämärälle reuna-alueelle.

Se on selvää, ettei helvetti ole tai-

vaan täsmällinen vastakohta. Suomen kielen sana kadotus kuvaa hyvin pelastuksesta osattomien kohtaloa; se on jonkin hyvän menettämistä pikemminkin kuin erityisen rangaistuksen saamista.

Menettämistä voidaan katsoa pelastuksen näkökulmasta, jolloin se on osattomuutta Jumalan näkemisestä. Kun sielu torjuu Jumalan luotaan, se menettää myös Jumalan siunauksen ja syntii hillitsevän vaikutuksen, jolloin paha saa nakertaa sitä mielin määrin. Tässä yhteydessä yleensä todetaan, että Jumala ei piinaa ketään helvetissä, vaan kunkin oma tila on hänen rangaistuksensa. Kukin vie helvettiin mukanaan omat halkonsa.

Luomisen näkökulmasta kadotus on luomistarkoituksen toteutumattomuutta. Jumala loi ihmisen yhteyteensä ja kasvamaan kohti täyttä ihmisyyttä. Kun kadotettu torjuu Jumalan, hän kieltäytyy Luojan elämää ja olemassaoloa ylläpitävästä vaikutuksesta. Tästä seuraa helvetin tila. Mutta mitä se on? Tässä joudumme spekuloidaan. Ehkä sielun olemassaolo ohenee ja kadotettu ikään kuin taantuu jonkinlaiseksi ihmisen jäännökseksi. Hän kuolee ja kuolee, mutta ei häviä koskaan.

Tässä elämässä Jumalan siunaus tekee kaiken tavoiteltavan arvoiseksi. Ehkä kadotetut torjuessaan sen menettävät mielenkiintonsa kaikkeen. He eivät näe ympäristössään mitään kontaktin arvoista, jolloin he kääntyvät itseensä päin – tätähän synti on erään määritelmän mukaan, ihmisen käpertymistä itseensä. Mutta sielut eivät löydä itsestäänkään mitään tyydyttävää, joten ne vähitellen sammuvat jonkinlaisen dementian kaltaiseen apatiaan.

Kadotuksen ikuisuus

Kaikkein kauheinta kadotuksessa on sen ikuisuus. Ken tästä käy, saa kaiken toivon heittää, lukee Danten helvetinportissa. Tähän liittyy eräs sen suuri

ongelma. Voiko rajallinen ihminen tehdä niin suurta paha, että siitä olisi oikein rangaista ikuisesti? Keskiajalla ajateltiin, että voi, koska synnin vakavuus arvioitiin siitä käsin, ketä se loukkaa. Ikuista Jumalaa vastaan tehdyllä synnillä on ikuiset seuraukset.

Nykyään kadotuksen ikuisuutta perustellaan toisella tavalla. Kadotus on ikuinen siitä syystä, että sinne joutuneet ihmiset eivät tahdo kääntyä. Kuoleman hetkellä sielujen tahto lukkiutuu paikoilleen niin, että ne eivät enää tahdo tulla Jumalan luo. Näin he joka helvetinpäivä tuomitsevat itse itsensä kadotukseen. Ihmisiä ei siis rangaista joskus kauan sitten tässä ajassa tehdyistä asioista, vaan siitä, mitä he jatkuvasti tekevät ja ovat kadotuksessa.

Toiset teologit johtavat tästä sen mahdollisuuden, että kadotuksessakin voi parantua. Jos nimittäin sielut voivat sielläkin torjua Jumalan, ne voivat myös ottaa hänet vastaan. Jumalan pelastustahto ei nimittäin lakkaa helvetissäkään, joten kadotettujen tila voi parantua ja he voivat siirtyä lähemmäs Jumalaa.

Monet näkevät Kristuksen astumisessa alas tuonelaan tällaisen ajatuksen. Hän astui tuonelaan jäädäkseen kaikkien vainajien luo ja ”lähistölle”. Siksi syvimmissä helvetissäkin Kristus on syntisen kanssa kutsumassa häntä yhteyteensä. Jos joku jää sinne ikuisiksi ajoiksi, se johtuu vain hänen itsensä valinnasta, ei siitä, että Jumala olisi luopunut hänestä.

Miksi helvetti?

Yleisin helvetin perustelu liittyy ihmisen vapaaseen tahtoon. Tässä kohdassa esitetään yleensä erikoinen paradoksi, jonka tapaamme luterilaisista tunnustuskirjoistakin. Pelastavaa uskoa emme valitse itse, vaan Jumala antaa sen meille. Emme siis pelastu omasta ansiostamme. Mutta kadotukseen voimme joutua omasta syystämme. Meillä on mahdollisuus torjua armo, vaikkakaan ei mahdollisuutta itse ot-

taa sitä vastaan. Tässä kohdassa on lopulta vaikea päästä loogiseen ja matemaattisesti tasapainoiseen teologiseen yhtälöön.

Helvetin logiikkaan jää aina kolme sumeaa kohtaa, joita emme ymmärrä: 1. Miksi Jumala ei pelasta kaikkia? 2. Miksi kaikki Jumalan kuviksi luodut eivät vastaisi myöntävästi Jumalan kutsuun? 3. Mikä mahti on se synnin mysteeri, joka estää Jumalaa toteutta-

masta tahtoaan, joka on se, että kaikki pelastuisivat? Traditionaalinen teologia nostaa kädet ylös näiden kolmen mysteerin edessä. Koska Raamatussa puhutaan helvetin mahdollisuudesta, se on olemassa.

Houkuttelevaa olisi esittää problemmaan trinitaarinen ratkaisu: 1. Pyhä Henki vetää jokaisen sielun pelastukseen, 2. Jumala on luonut jokaisen sel-laiseksi, että hän sielunsa syvyyksissä

vastaa myöntävästi pelastuskutsuun ja 3. Kristus on voittanut synnin mahdin, joka erottaa meidät Jumalasta. Perimmäinen syy siihen, ettei tätä askelta ole tehty, on traditionaalinen. Koska kristikunnan suuri enemmistö on kautta historian torjunut suoralta kädeltä esitetyn lupauksen kaikkien pelastumisesta, sellaisen olettamista pidetään teologisena opinionona, ei kirkon oppina. ■

Ovatko kristillinen oppi ja suvaitseva rakkaus toistensa vastakohtia?

JUSSI KOIVISTO

TUTKIJJA, HELSINGIN YLIOPISTO,
SYSTEMAATTISEN TEOLOGIAN
LAITOS

Opin ja rakkauden välinen suhde on jossain määrin aina ollut ajankohtainen kysymys kirkossa. Uusissa yhteiskunnallisissa murroksissa ja tilanteissa on pohdittu sitä, mikä kuuluu muuttumattoman opin ja mikä rakkauden alueeseen. Viime vuosikymmeninä kirkossa on jatkuvasti kytenyt kysymys siitä, mitkä opit ovat kirkon itseymmärrykselle luovuttamattomia ja mistä voidaan rakkauden nimissä luopua. Itse kuitenkin vierastan teologina ajatusta, jonka mukaan kristillinen oppi ja rakkaus olisivat jollain tavoin keskenään kilpailevia. Kirkon perinteen näkökulmasta oppia ja rakkautta ei voi erottaa täysin toisistaan, vaikka ne ovatkin luonteeltaan erilaisia. Se mitä tällä tarkoitan, kumpuaa kirkomme opettajan Martti Lutherin teologiasta.

Lutherin mukaan rakkaus on kaikkien Hengen hedelmien eli hyveiden äiti lukuun ottamatta jumalallista uskoa ja toivoa, jotka toimivat aidon rakkauden aikaansaajina. Lutherin mu-

kaan rakkaus läpäisee niin ilon, rauhan, kärsivällisyyden, ystävällisyyden, hyvyyden, uskollisuuden ja lempeyden kuin itsehillinnänkin (Gal. 5:22). Luonteeltaan rakkaus on armollista ja hyvin taipuisaa. Luther viittaa esimerkiksi jakeeseen 1. Kor. 13:7, jossa todetaan rakkaudesta: ”Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii.” Tämä Raamatun kohta tarkoittaa Lutherin mukaan sitä, että rakkaus uskoo ja toivoo aina lähimmäisistä parasta, vaikka se usein pettykin. Jos rakastava luottaessaan lähimmäiseensä joutuukin kärsimään, on aito jumalallinen rakkaus kuitenkin aina valmis antamaan anteeksi. Lutherin mukaan rakkaus on luonteeltaan siten suvaitsevaa ja rakastava ihminen on valmis tekemään kompromisseja.

Aidon hyvän etsiminen

Tärkeää Lutherin rakkaus- ja suvaitsevaisuuskäsityksestä on huomata, että perimmäinen tavoite on toiselle ihmiselle aidon hyvän etsiminen. Jotta ihminen pystyisi edistämään aidosti lähimmäisen hyvää, hän tarvitsee myös jumalallista viisautta ja rohkeutta. Viisauden toimia lähimmäisen parhaaksi

ihminen saa Jumalan lahjoittamasta uskosta ja rohkeuden jumalallisesta toivosta. Nämä kaksi hengellistä hyvettä taas saavat alkunsa Jumalan sanasta ja sakramenteista. Jumalallinen usko ja toivo toimivat siten aidon ja suvaitsevaisen rakkauden ehdottomina edellytyksinä. Ne kuitenkin eroavat luonteeltaan radikaalisti rakkaudesta. Usko ja sen alueeseen kuuluva toivo ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät taivu rakkauden tavoin minkäänlaisiin kompromisseihin. Tämä johtuu siitä, että uskon ja toivon kautta ihminen tulee osalliseksi muuttumattomasta Jumalasta. Koska Jumalan ominaisuuksiin kuuluu muuttumattomuus, ovat myös Hänen lahjoittamansa usko ja toivo luonteeltaan muuttumattomia. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ihminen uskoisi ja toivoisi ikuisesti samalla tavoin. Oikeastaan usko ja toivo lakkaavat tulevassa elämässä, jossa ihminen ei ole enää synnin orjuuttama ja sen vuoksi hän pystyy rakastamaan täydellisesti. Uskon ja toivon muuttumaton luonne tarkoittaa varsinaisesti sitä, että ne sisältävät muuttumattoman jumalallisen todellisuuden ja jopa Jumalan itsensä. Uskon ja toivon sisältönä toimii myös Jumalan lahjoitta-

ma oppi, joka perustuu Raamatun sanaan ja on Jumalan ominaisuuksien tavoin luonteeltaan taipumaton tai muuttumaton.

Luther havainnollistaa muuttumattoman opin ja suvaitsevan rakkauden välisen suhteen opin ja elämän väliseen suhteeseen: oppi on taivasta ja elämä maata. Elämässä on erehdyistä, syntiä, surkeutta ja epäpuhtautta. Pyhillekin tapahtuu elämässä virheitä jopa päivittäin, ja niitä voidaan katsoa rakkauden vuoksi sormien läpi. Rakkaus antaa mielellään synnit anteeksi, kunhan vain erehdyistä ei puolusteta. Raamattuun perustuvat opinkohdat taas ovat jopa niin taivaallisia, että niitä ei voi edes verrata elämään. Lutherin mukaan jopa yksi pienikin opinkohta on tärkeämpi kuin koko maa ja taivas. Sen vuoksi oikeasta opista ei tule luopua vähääkään. Tällainen käsitys opin ja rakkauden suhteesta saattaa kuitenkin herättää kysymyksen: onko opillinen erehtymättömyys saavutettavissa tässä elämässä?

Tämä ei ole Lutherin mukaan mahdollista. Vaikka Jumala onkin uskon ja toivon kautta kristityssä läsnä ja jopa välittää omia tuntemuksiaan ja mielenliikkeitään kristitylle, eivät edes pyhät ole täysin vapaita opillisista harhakäsityksistä. Jumala ei ole vielä tehnyt kristittyjä täysin pyhiksi, ja siksi myös pyhillä on jatkuvana vaarana erehtyä opillisesti. Kristitty on tosin alkanut pyhityksen ansiosta ymmärtää jumalallista todellisuutta ja oppia, mutta on jäljellä olevan synnin takia vielä jatkuvasti alttiina vääriille käsityksille. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että oikeaan oppiin ei tulisi tai voisi pyrkiä. Päinvastoin Raamatusta nousevaa oikeaa oppia tulee varjella ja sen säilyttämiseen pyrkiä. Luther myös varoittaa oikean opin tietoisesta loukkaamisesta. Hän tähdentää oikean opin säilyttämistä ja julistamista niin paljon sen vuoksi, että vääräoppinen julistus vanhurskauttamisesta saattaa saada omantunnon sekasortoiseen ti-

Jussi Koivisto

laan. Oikeastaan Luther opettaa oikean opin säilyttämisen merkityksestä nimenomaan sananjulistajille, jotka voivat oikeaoppisella julistuksella tuottaa omalletunnolle rauhan ja ilon. Luther myös erottaa opillisesti harhautuneet maallikot vääristä opettajista, jotka tietoisesti loukkaavat oikeaa oppia ja siten aiheuttavat hengellistä kärsimystä seurakuntalaisille. Sellaisia maallikoita, jotka ovat tällaisten väärien opettajien hengellisen väkivallan uhreja, tulee hoitaa kuin sairastavia lapsia, jotka pyritään parantamaan lempeällä ja rakkaudellisella ohjauksella harhakäsityksistä. Sen sijaan tiukemmin tulee nuhdella niitä, jotka tekevät vääräoppisella julistuksellaan ihmisiä ahdistuneiksi.

Oikea oppi synnyttää aitoa rakkautta

Edellä esitetty Lutherin käsitys saattaa ensi lukemalta tuntua nykyajan ihmisestä kohtuuttoman idealistiselta tai auktoritatiiviselta. Kun Lutherin käsitystä pohtii kuitenkin tarkemmin, saattaa huomata, että hänen ideansa ovat paljon käytännönläheisempiä ja hyödyllisempiä kuin aluksi vaikuttaa. Jokainen seurakuntatyöstä hyvin perillä oleva tietää, että nykyäänkin kirkon yhtenä uhkana ovat (lahko)julistajat, jotka tekevät seurakuntalaiset opetuksellaan ahdistuneik-

si, esimerkiksi vaatimalla heiltä jonkinlaista uskonratkaisua. Oikea kristillinen (armon) oppi sen sijaan ei jätä ihmistä ahdistuneeksi, vaan iloiseksi, kiitolliseksi ja vakuuttuneeksi Jumalan armollisuudesta. Oikea oppi ja julistus myös tekevät ihmisistä rakastavampia, ja oikeaoppiseen julistukseen kuuluu aina olennaisena osana jumalallinen rakkaus. Siten oppi ja rakkaus eivät ole toistensa vastakohtia, vaan ne ovat läheisessä suhteessa keskenään: oikea oppi synnyttää aitoa rakkautta. Toisaalta pelkkä hyvän olon saaminen ei riitä oikean opin kriteeriksi. Oikean opin pitää perustua Raamatun keskeiseen sisältöön. Nähdäkseni kirkossa tulisikin käydä Raamatun perusteella enemmän keskustelua oikean opin ja rakkauden keskinäisestä riippuvuudesta. Tällöin ehkä myös huomattaisiin, että Raamattu ei varsinaisesti ole luonteeltaan kokoelma erilaisia sääntöjä tai ahdistavia ajatusrakennelmia. Ennemmin sen kertomukset ja opetukset ovat käytännönläheisiä ja lohdullisia ja rikkovat stereotyyppisiä käsityksiä. Esimerkiksi patriarkkakeromuksia tarkemmin lukemalla voi huomata, että naisia ei aina esitetä alistettuna, sorrettuna ja vähempiarvoisena sukupuolena, vaikka naisen asema ei tuon ajan maailmassa ollutkaan aina kehuttava. Naisten merkittävä rooli näkyy muun muassa siinä, että sellaiset matriarkat kuin Saara, Jaakobin vaimot ja Tamar ajoittain jopa ohittavat vallaltaan tai hurskaudeltaan kantaisät. Raamatun eri kirjat ja kertomukset välittävät myös muuten syvällisesti, käytännönläheisesti ja kriittisesti oppia ja etiikkaa. Oikeastaan oppi ja etiikka ovat näissä kertomuksissa usein myös niin läheisessä suhteessa, että on lähes mahdotonta käsitellä toista ottamatta samalla huomioon toista. Raamatun kertomusten ja myös Lutherin teologian perusteella on selvää, että aidosti eettinen toiminta ja käytös edellyttävät oikeaa oppia ja maailmankatsomusta. ■

Kirjoittaja mt Peggyn kannella mönjauspuuhissa eli suojamaalaamassa öljyputkea.

MERIMIESKIRKKOTYÖ mallina työpaikkapappitoimintaan

TOIVO LOIKKANEN
KIRKKOHERRA, KERIMÄEN SEURAKUNTA

Cruxin numerossa 4/2006 oli ainakin minua ilahduttanut juttu Joensuun alueen seurakuntien työstä Perloksen tehtailla. Merkittävää asiassa on, että aloite työn aloittamiselle tuli yrityksen taholta.

Kirkon työllä eri työpaikoilla on pittemmät juuret kuin jutussa tuli ilmi. Tehdaspaikkakuntien yhteiskunnallisen työn osana oli aikanaan yhteydenpito työpaikoille tai suoranainen tehdaspappitoiminta. Yksi tällaisen työn malleista on merimieskirkkotyön pitkä perinne laivoilla tehtävästä työstä.

Vierailut merenkulkijoiden työpaikoilla eli laivoilla ovat olleet osa merimieskirkkotyötä oikeastaan työn alusta lähtien. Ensimmäinen merimieskirkko aloitti ulkomailla, Lontoossa jo 1882. Siitä lähtien papit vierailivat eri satamissa laivoilla ja tapasivat merenkulkijoita sekä kutsuivat heitä kirkkoille. Myöhemmin kirkkoille palkattiin assistentteja, joiden tehtävänä oli pappien ohella laivoilla vierailu ja merenkulkijoiden palvelu. Assistentit olivat usein koulutukseltaan diakoneja tai nuorisotyönohjaajia.

Merimieskirkkotyössä laivakäyntien ideana on aina ollut tavata kaikkia laivalla työskenteleviä heidän asemastaan riippumatta. Työtilanne ja laivan ti-

lanne sanelivat usein ehdot, miten paljon aikaa oli käytettävissä. Perusidea on kuitenkin ollut ihmisten kohtaaminen, kuulumisten kysely ja tarpeen mukaan syvempi keskustelu. Työn perinteen vahvuus on näkynyt siinä kuinka odotettuja ja tervetulleita kirkkojen työntekijät ovat olleet laivoilla. Laivoille on viety lehtiä ja kirjoja ja aikaisemmin oli mahdollista järjestää kuljetus kirkolle tai jopa retkiä. Nykyisin laivojen rytmi ei usein anna näihin mahdollisuuksiin.

Kohtaamisen ja läsnäolon teologiaa

Merimieskirkkotyössä lähdettiin 1980-luvulla kehittämään laivapappi- tai

laivakuraattoritoimintaa. Jo sitä ennen oli muutamilta kirkoilta tehty seilauksia. Laivapappityö alkoi rahtilaivoilla ja laajeni sitten matkustajalaivoille. Kirkon työntekijä, laivapappi tai -kuraattori, menee tietyn jakson ajaksi laivalle, osallistuu eri tehtäviin työntekijöiden kanssa ja on muun ajan työntekijöiden käytettävissä keskustelijana, kuuntelijana ja vapaa-ajantoiminnan järjestäjänä. Pisimmät laivapappijaksot kestivät jopa pari kuukautta ja lyhimmat pari viikkoa. Itse toimin aikanaan kuukauden ajan suomalaisomistuksessa olleen öljytankkerin laivapappina. Kirkon työntekijän menosta laivalle on tietysti sovittu aina varustamon ja laivan kanssa ja laivalla toimitaan sen työpaikan ehdoilla.

Nykyisin laivakuraattorityötä tekevät Merimieskirkon päätoimiset työntekijät sekä seurakuntien työntekijöistä rekrytoidut laivakuraattorit, joilla on oma nimikkolaiva. Laivakuraattori on nimikkolaivallaan vuosittain tietyn jakson tai jaksoja. Keskeisenä työideana on hauskaasti nimetty ”viereskele”, joka tarkoittaa työntekijöiden vierelle menemistä ja vierellä kulkemista kuuntelijana ja keskustelijana. Laivakuraattoritoiminnan merkitys näkyy myös siinä, että se on otettu osaksi varustamojen merenkulun laatuohjelmaa.

Merimieskirkkotyössä, niin laivoilla kuin muualla tehtävässä työssä, on toteutettu kohtaamisen ja läsnäolon teologiaa. Työssä kirkon ulkoiset merkit eivät näy vahvasti, mutta samalla taustalla on kuitenkin vahva spiritualiteetti. Kohtaamisten ”laatu” on erityinen ja se nousee ajatuksesta, jossa kahden kohtaamisessa on aina läsnä myös ”Kolmas”. Merenkulkijoille tehdyissä kyselyissä noin 90 % on pitänyt merimieskirkon työntekijän laivakäyntejä erittäin tai melko toivottuina ja tarpeellisina. Samansuuntainen tulos on saatu laivapappityön tarpeellisuutta kysyttäessä.

Kirkon vieraantumisesta muusta

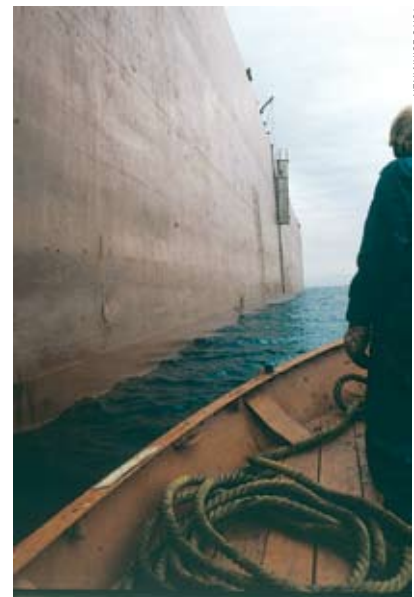

Kirjoittaja tapaamassa Rotterdamin satamassa jäähdytysaluksen suomalaista konemestaria. Laiva toi Etelä-Amerikasta hedelmiä Eurooppaan.

elämästä tai päinvastoin on puhuttu myös viime aikoina. Kirkon työssä kohdataan ihmisiä monissa tilanteissa, myös ihmisten arjen keskellä. Ehkä jonkinlainen työpaikkatoiminnan uusi visio voisi auttaa kirkkoa hoitamaan tehtäväänsä entistä paremmin.

Merimieskirkkotyön kahvilatoiminta voisi puolestaan olla edelleen jonkinlaisena ideana erilaisille ”olotiloille” ja paikoille, jonne ihmiset voivat tulla kohtamaan toisiaan ja jakamaan elämän iloja ja suruja. Nämä ”olotilat” voisivat olla myös omaehtoisen toiminnan virittäjiä ja tukikohtia. Ohjelmoidut tilaisuudet kun vetävät vain pienen osan seurakunnan väestä. Seurakuntatalot ja -keskukset voisivat olla enemmän avointen ovien tiloja ja kohtaamispaikkoja kuin jäykkiä viirastoja tai juhlatiloja. Tai ainakin jokin osa joidenkin seurakuntien tiloista saisi olla tuollaisia.

Merimieskirkkotyön ja muiden erityistyömuotojen mallit ovat lainattavissa seurakuntiin, mutta toiminnan sovellutukset pitää tietysti luoda aina erikseen. Tarvitaan vain hiukan intoa

Laivapapin perspektiivi voi olla joskus tällainen. Kirjoittaja pelastusveneessä mt Peggyn kupeella Skotlannin vesillä. Pelastusvenettä testattiin lastia odotellessa.

ja visioita ihmisten kohtaamismahdollisuuksista. Ihmisiä kohdataan, jotta myös Jumala tulisi kohdatuksi tai jotta Jumala kohtaisi lohtua ja voimaa kaipaavan ihmisen.

Kirjoittaja on toiminut merimiespappina ja ulkosuomalaisten pappina Hollannissa vuosina 1989 – 1994.

Ecclesia semper reformanda est

Kirkkoa on aina uudistettava

KEIJO NIISILÄ

TT, HIIPPAKUNTADEKAANI, OULUN HIIPPAKUNNAN TUOMIO-KAPITULI

”Sitten Nooa rakensi alttarin Herralle, otti kaikkia uhrikelpoisia karjaeläimiä ja uhrikelpoisia lintuja ja uhrasi ne polttouhrina alttarilla.

Ja kun Herra tuns i uhrisavun tuoksun, hän sanoi mielessään: ”Minä en enää koskaan kiroa maata ihmisen tähden, vaikka ihmisen ajatukset ovat pahat nuoruudesta saakka, enää en hävitä kaikkea elävää, niin kuin tein.

– Niin kauan kuin maa pysyy, / ei lakkaa kylvö eikä korjuu, / ei vilu eikä helle, / ei kesä eikä talvi, / ei päivä eikä yö.” (1. Moos. 8:20 - 22)

Maanviljelijä kyntää syksyllä peltonsa sadonkorjuun jälkeen uutta kylvöä ja satokautta varten. Hän ei tee sitä muuttaakseen vanhan peltonsa joksi-kin toiseksi kuin mitä se on. Niin ajattelema- ton hän ei ole: Limingan pelto on Limingan pelto, Tyrnävän pelto on Tyrnävän pelto – ennen ja jälkeen kyntämisen. Kyntäminen ei muuta peltoa toiseksi kuin mitä se on alkuaan. Vanhaa peltoa kynnetään, jotta maaperä uudistuisi otolliseksi uudelle kasvulle. Vanha, aikansa elänyt lepää talven ja muuttuu uuden ravinnoksi ja käyttövoimaksi.

Olemme saaneet elää kirkossamme jumalanpalveluselämää koskevaa pitkää uudistusten prosessia. Se on lahjoittanut meille uuden virsikirjan, raamatunkäännöksen, jumalanpalvelusten kirjan, evankeliumikirjan, kirkolisten toimitusten kirjan ja kaikkiin näihin liittyvän runsaan oheismateriaalin. On tapahtunut syväkyntöä keskeisimmällä saralla Herran viljelys-

maassa.

Tehty syväkyntö on nostanut kirkon jumalanpalvelusperinteestä esille uudella ja tuoreella tavalla monia keskeisiä elementtejä, minulle ennen muita seuraavat kolme: paratiisiin tuoksu, ruokituksi tuleminen ja sovitetuksi tuleminen.

Paratiisiin tuoksu

Jumalanpalveluksessa on paratiisiin tuoksua. Messu välittää paratiisiin tuoksua, levittää sitä ympäristöönsä ja houkuttelee ihmisiä tulemaan ja kuulemaan kuinka Herra Jumala vieläkin käyskentelee kansansa keskellä, keskustelee kansansa lasten kanssa, kuuntelee heitä ja kuulee heidän huutonsa ja puhuu heille sanassaan.

Tämä jumalallinen dialogi elää väkevimmillään silloin, kun laulamme kiitosta ja ylistystä Pyhälle Kolminaisuudelle, anomme armoa, rauhaa ja siunausta Jumalan Karitsalta ja lähestymme taivaan ja maan Herraa turvallisesti lausuen ”Isä meidän...”

Ruokituksi tuleminen

Herra Jumala on aina huolehtinut kansansa lasten ravitsemisesta. Jo paratiisissa hän sanoi ihmiselle: ”Saat vapaasti syödä kaikista puutarhan puista. Vain siitä puusta, joka antaa tiedon hyvästä ja pahasta, älä syö.” (Gen. 2:16 - 17) Korpivaelluksella syötiin mannaa, jota satoi taivaalta. Simon Pietarille Herramme Kristus antoi tehtäväksi: ”Ruoki minun karitsoitani... Kaitse minun lampaitani... Ruoki minun lampaitani (Jh. 21:15 - 17).

Ruoki – kaitse – ruoki! Ruokkimiseen kuuluu kaitseminen, ohjaaminen oikeaan, oikean ilmoittaminen ja väärästä varoittaminen. Näissä kivelioissa

olemme opetelleet sanomaan synnin synniksi, korkeimpana kriteerinä Jumalan sana. Jumalanpalvelusuudistuksen syväkyntö on nostanut esille lain saarnan tarpeen.

Jumalanpalvelus ei ole viihdetapah- tuma. Jumalanpalvelus on ruokkimis- ihme. Hyvä Herramme tekee tämän ihmeen viidellä leivällä ja kahdella kalalla sitä varten, että jaksaisimme elää – päivästä päivään ja viikosta viikkoon.

Hän ruokkii meitä, että jaksaisimme ja uskaltaisimme lähteä elämän arkeen toteuttamaan kutsumustamme, johon Jumala meitä luodessaan meidät valmisti ja kutsui ja antoi käyttöömmä tarvittavat lahjat. Hän tarkoitti lahjamme lähimmäisen palvelemiseen. Lähimmäisessä on meille Jumalan kuva. Jumalan kuvan palveleminen on itsensä Jumalan palvelemista. Tämä on Paavalin mukaan meidän jokapäiväinen jumalanpalveluksemme, logike latreia (Room. 12:1). Sen käyttövoima, sen sykkivä sydän on jumalanpalvelus, jossa Jumala on palvellut ensin meitä. Lepopäivän pyhittäminen on sydämen hoitoa.

Sovitetuksi tuleminen

Vedenpaisumuksen jälkeen Nooa astui arkistaan ulos kuivalle maalle. Aivan ensimmäiseksi Nooa rakensi alttarin ja uhrasi polttouhrin Herralle syntiensä sovitukseksi. Meidän tarvitsee jumalanpalveluksessa saada uskoa syntimme anteeksi.

Nooa uhrasi. Hän teki kaikkein tärkeimmän kaikkein ensimmäiseksi. Kun Herra tuns i uhrisavun tuoksun, hän armahti ja antoi anteeksi. Herra lupasi, että hän ei koskaan kiroa maata ihmisen tähden eikä hävitä sitä ve-

denpaisumuksella. Ja lopuksi Herra sanoi: ”Niin kauan kuin maa pysyy, / ei lakkaa kylvö eikä korjuu, / ei vilu eikä helle, / ei kesä eikä talvi, / ei päivä eikä yö.” (1. Moos. 8:22)

Rakkaat työtoverit kirkon virassa

Tarvitsemme palvelutehtävässämme vision, joka vetää meitä puoleensa, houkuttelee, inspiroi, ravitsee ja antaa voimia ja uudistaa uskon, toivon ja rakkauden. Mutta tämä ei vielä riitä. Meidän tulisi myös löytää tässä pyhässä näyssä oma paikkamme ja tehtävämme palvella.

Herra on jakanut meille hyvydes-
sään erilaisia armolahjoja ”varustaak-
seen kaikki seurakunnan jäsenet pal-
velutyöhön, Kristuksen ruumiin rak-
entamiseen” (Ef. 4:12).

Roomalainen puhetaidon opettaja Quintilianus (96 jKr) ohjasi puhetehtävään valmistautuvia löytämään oman paikkansa, tehtävänsä ja sanomansa kyselemällä: quis = kuka, quid = mitä, ubi = missä, quibus auxiliis = millä apuneuvoin/millä instrumenteilla, cur = miksi, quomodo = millä tavalla, quando = milloin.

Muutettavat muuttaen jätän nyt teille, rakkaat kanttorit ja hiippakuntamme kirkkomusiikkiväki, tämän muistolauseeksi.

Antautukaamme – niin kauan kuin päivämme kestää – terveelliseen itse-
tutkisteluun ja kyselkäämme itseltämme peruskysymyksiä Quintilianuksen heksametrisen värssyn mukaisesti: Quis, quidubi quibus auxiliis // cur quomo quando? Siis: Kuka minä olen? Mikä on sanomani? Missä saan palvel-
la? Millä apuneuvoin, millä instru-
menteilla saan ja voin palvella? Miksi
palvelen? Millä tavalla palvelen? Mil-
loin palvelen?

Raamatun historia todistaa sen, että jos ihminen menee itseensä ja antautuu itsetutkisteluun, hän voi löytää itsensä, oman paikkansa ja kokea uudistumisen. Kirkon uudistuminen on sen

jäsenten ja työntekijöiden uudistumi-
nen.

”Kirkkoa on aina uudistettava!”
huudahti Luther monet kerrat. Eccle-
sia semper reformanda est! – Semper
– aina! Meidän on aina uudistuttava,

jatkuvasti uudistuttava, sillä: ”Niin
kauan kuin maa pysyy, ei lakkaa kyl-
vö eikä korjuu!”

*Avauspuhe kirkkomusiikkipäivillä Ou-
lussa 19.9.2006.* ■

Messu välittää paratiisin tuoksua, levittää sitä ympäristöönsä ja houkuttelee ihmisiä tulemaan ja kuulemaan kuinka Herra Jumala vieläkin käyskentelee kansansa keskel-
lä, keskustelee kansansa lasten kanssa, kuuntelee heitä ja kuulee heidän huutonsa ja
puhuu heille sanassaan.

"Kanttori työskentelee itsenäisesti, työajoiltaan ja työtavoiltaan, jopa siinä määrin, että virasta, jota kanttori hoitaa, tulee niin hänen näköisensä, että tietyt toimintamuodot henkilöityvät häneen ja syntyy musiikillisia instituutioita", kirjoittaa Katja Rantanen.

Helsinkiläisen kanttorin työn ILOT JA SURUT

KATJA RANTANEN

KANTTORI, OULUNKYLÄN SEURAKUNTA

Kanttori on persoona

Kanttorin ammattiin hakeutuminen on hyvin henkilökohtainen valinta; rakkaasta musiikkiharrastuksesta tulee ammatti ja jopa elämäntapa, jonka ympärille muu elämä rakentuu. Usein muusikoksi hakeutuminen on se ensimmäinen kutsumus ja kutsumus seurakunnan työhön syntyy myöhemmin.

Kanttori työskentelee itsenäisesti, työajoiltaan ja työtavoiltaan, jopa siinä määrin, että virasta, jota kanttori hoitaa, tulee niin hänen näköisensä, että tietyt toimintamuodot henkilöityvät häneen ja syntyy musiikillisia instituutioita. Kanttori työskentelee usein silloin, kun muut ovat vapaalla, jolloin sosiaalinen elämä ja perhe-elämä kärsivät.

Työn teko ei ole sidottu aikaan eikä paikkaan; työskentelyprosessi ja suunnittelu voi käynnistyä vaikka lenkillä tai saunassa, kanttorin päässä oleva organisointi ja visiointitoimisto eivät kysy aikaa ja paikkaa.

Työn isoja iloja on saada musisoida, käyttää kaikkia musiikillisia taitojaan ja usein valita tilaisuuksiin sitä musiikkia, mistä itse eniten pitää ja missä on parhaimmillaan, vieläpä sillä instrumentilla mitä parhaiten taitaa. Kanttorin työidentiteettiä rakentaakin parhaiten se, että soitto- ja laulutaidot ovat niin hyvällä tasolla, että musiikillinen itsetunto on ja pysyy kunnossa vaihtelevissa työtilanteissa. Jos musiikillinen itsetunto laskee tai romahtaa harjoittelun puutteen takia, siitä seuraa helposti kyynistynyt, turhautunut ja uupunut kanttori. Työ ei ole onneksi rajoittunutta eikä kaavamaisista, vaan antaa mahdollisuuden uudistumiseen, näkökulman tai painopistealueen vaih-

tamiseen aina uudelleen.

Kanttori kohtaa ison määrän ihmisiä työssään. Musiikkityössä ei ole totta se seurakunnallinen narina, että vapaaehtoisia on vaikea saada toimintaan mukaan. Musiikkitalaisuudet keräävät todella paljon kuuliijoita, tämä kannattaisi nähdä vähenevien tilasto-merkintöjen aikakaudella!

Musiikkitoimintaan osallistumiseen on matala kynnyks, eikä seurakunnan kuorossa laulaminen tai musiikkitalaisuudessa käyminen ole maallistuvassa Helsingissä mitenkään ihmistä leimavaa. Kuoro- ja soitinryhmien kanssa työskentelyssä on mahdollisuus pitkiin ja sitoutuneisiin suhteisiin. Monissa tilanteissa kanttori on musiikkiterapeutti ja tunteiden sanoittaja.

Inspiraation ja kaaoksen välimaastossa

Ensimmäisessä suomalaisessa kirkko-laissa vuodelta 1869 lukkarin virkaa

hoitavan tehtäviin kuului musiikillisten ja opetustehtävien lisäksi kirkon puhtaanapito, järjestyksenpito, sekä papiston postin kuljettaminen seurakunnassa. Laaja-alaisuus ja ulkomusiikilliset tehtävät ovat siis kuuluneet kanttorin virkaan ennenkin.

Nykyään posti kulkee sähköllä, mutta kanttori on yhä useammin muiden sähköllä toimivien koneiden ääressä kuin urkujen.

Onko tarkoituksenmukaista, että laajasti ja kalliisti koulutettu muusikko toimii muusikon työnsä ohella sihteerinä, mainostoimistona, roudarina tai kahvinkeittäjänä, hoitaa tilaisuuden järjestelyt jokaisen pilkun mukaan lukien itse ja yksin?

Kanttori on seurakuntatyön keskiössä. Muusikko on kirkon käyntikortti ja ammattimme hyvin kuuluva ja näkyvä julkisivuammatti. Musiikki lävistää koko muun toiminnan, ja muusikko työskentelee sekä tiimityöläisenä asiantuntijatiimeissä että yksilötyöntekijänä. Kanttorilla on oltava laajat verkostot oman alueen yhteistyötahoihin, kouluihin ja laitoksiin. Työnkuva on niin laaja, että sen jokaisen osa-alueen hallitseminen on lähes mahdotonta.

Työ ruuhkautuu erityisesti juhlapyhinä eikä työstä saatava palkka silloin tunnu riittävältä. Seurakunta ja sen tarpeet muuttuvat yhä fragmentaarisemmiksi: jumalanpalveluksiakin voi olla jo metallimessusta urkumessuun.

Myös kiinnostus kirkollisten toimistusten estetiikkaan ja yksilöllisyyteen on viime vuosina lisääntynyt. Helsingissä Maunulan kirkossa kanttori ja hänen työnsä näkyy ja kuuluu jo nyt reaaliajassa verkossa.

Kanttori ja työtoverit

Kanttori elää eri työaikataulua kuin työtoverit, koska ohjelmiston suunnittelu ja musiikin harjoittaminen vievät paljon aikaa.

Messuissa kanttori on työntekijöistä se, jolla on pitkäjänteisin suhde työhön

Katja Rantanen työsoittimensa ääressä.

ja hänen panoksensa toteutuksessa on ratkaiseva. Tästä seuraa usein se, että koordinoituvastuu messujen suunnittelusta ja yksittäisen messun kokonaisuudesta lankeaa muusikolle. On totuttu toistelevaan, että messu on seurakuntaelämän keskus, mutta pappien työala ja työn ydin on kuitenkin muualla.

Voisiko seurakunnissa olla pappeja, joiden työalana olisi jumalanpalveluselämä, sen kokonaisuunnittelu, ideointi ja koordinointi? Onko messumme liian ammattilaispainotteinen performanssi?

Kaikkien seurakunnan työntekijöiden ammattitaidon pitäisi olla mahdollisimman korkealla tasolla. Vastavalmistunut teologi ja vastavalmistunut kirkkomuusikko ovat ihan eri aaltopituudella työelämään tullessaan.

Parempi teologien perehdyttäminen seurakuntatyöhön helpottaisi kanttorinkin toimintaa. Mitä parempi virka, sitä halutumpi; hyviin virkoihin on siis saatavilla varmimmin hyviä työntekijöitä. Tämä kannattaa muistaa, kun kanttorien virkoja ja virka-asteita tarkastellaan.

Muusikko on jo opiskeluaikana tottunut siihen, että lunta tulee tupaan päivittäin. Siksi seurakunnan työta-

voissa palautteen antamisen ja saamisen kulttuurin puute on ollut itselleni shokki. Jos kritiikkiä ei voida antaa, kehittymisen aste ja mahdollisuus on nolla. Tiimityöskentely ja erityisesti intensiivisten projektien tekeminen vaikeutuu, jos projektin purkuvaiheessa ei palautekeskustelua käydä. Se johtaa sitoutumisen ja vastuun kantamisen vähenemiseen.

Kanttorilla on upeat työvälineet käytössään; puitteet ja työmahdollisuudet Helsingin seurakunnissa ovat mitä parhaimmat. Seurakuntien musiikkitoiminta on myös tärkeä työllistäjä, monet freelancer-muusikot toimivat tärkeinä yhteistyökumppaneina.

Tulevaisuudennäkymät

Helsinkiläisen hengellinen nälkä ei ole laantumaan päin. Yhtäältä nykyseurakuntalainen haluaa olla osallistuva ja aktiivinen toimija, toisaalta seurakuntalainen haluaa, että kirkko ja sen perinne pysyy muuttumattomana ja turvallisena, sivusta seurattavana kuin lapsuuden joulukirkko. Musiikki pysyy vastaamaan modernin ihmisen estetiikan ja nautinnon kaipuuseen.

Olisiko aika käydä niiden mielikuvien kimppuun, joiden mukaan kirkkomusiikki on hidasta, raskasta ja surumielistä? Onko messu nimikkeenä tuttu kaupunkilaisille, voisiko sitä avata tiedottamisessa paremmin? Jatkuuko virsibuumi?

Tiedottaminen on muuttunut erityisen tärkeäksi toimintamuodoksi, jota ei voi tehdä oman toimen ohella. Seurakuntiin tarvitaan parempia tiedottajia, tiedottaminen on ammattilaisten työtä!

Meitä kehoitetaan jalkautumaan, verkostoitumaan, näkymään mediassa ja Herra ties mitä.

Onneksi kanttorin työssä musisointiin liittyvän riemun rinnalla kulkee koko ajan tietoisuus siitä, kenen asialla olemme, keneltä saatuja lahjoja käyttämme. ■

Diakoni Ayda Meskanen:

Kristillinen joulu on rauhaa ja hiljentymistä

ULLA SAVONEN

KAPPALAINEN, ESPOON TUOMIO-
KIRKKOSEURAKUNTA

Ayda Meskasen lapsuudenkodissa joulu ei ollut kristillinen juhla. Jeesuksesta ei saanut puhua Vapahtajana. Turkkilainen muslimi-isä kielsi sen. Muslimit tuntevat kyllä Jeesuksen, mutta vain yhtenä profeettana, ei edes tärkeimpänä.

Nykyisin Espoon tuomiokirkkoseurakunnan diakonina työskentelevä Ayda viettää Vapahtajan syntymäjuhlaa yhdessä perheensä, 3- ja 1-vuotiaitten tyttärien ja suomalaisen miehensä kanssa.

Joulu - rauhaa

Ayda kertoo viettäneensä jo Suomessa asuessaan joulun Turkissa miehensä kanssa. Joulupäivä on siellä tavallinen työpäivä. Miljoonakaupungissa se oli yksi kiireinen työpäivä muitten joukossa. Se tuntui pahalta. Hän kaipasi rauhaa ja hiljentymistä. Sitä joulu Aydalle ensisijaisesti on: hiljentymistä, joka tarkoittaa arkirutiineista irtaan-

Ayda Meskasen lapsuudenkodissa ei saanut puhua Jeesuksesta Vapahtajaan. Turkkilainen muslimi-isä kielsi sen.

tumista.

Omille lapsilleen Ayda saa kertoa joulusta Vapahtajan syntymäjuhla. Perheen joulussa tärkeintä on yhdessäolo perheen ja läheisten kanssa. Perheen jouluun kuuluvat myös jouluseimirakennelma ja aattona luettava jouluevankeliumi. Tänä jouluna Ayda aikoo viedä lapset joulukirkkoon evankeliumia kuuntelemaan, he ovat jo

tarpeeksi isoja siihen.

Ei joulupukille

Aydan mielestä on kristillisen joulun sanoman vastaista puhua lapsille joulupukista, joka tuo lahjoja kilteille lapsille. Joulupukkia ja tonttuja käytetään vääränlaisena kasvatuskeinona. Kristillisen sanoman mukaisesti Jeesus on lahja kaikille, ei vain kilteille. Jumalan lahjoja ei tarvitse ansaita.

Lapsille Ayda kertoo, että joulupukki on satuhahmo. Ja, että me annamme lahjoja toisillemme jouluna siksi, että Jeesus on syntynyt. Haluamme jakaa tätä iloa.

Ei joulustressille

Seurakunnan työntekijän ei Aydan mukaan pidä lähteä mukaan jouluhörsötykseen, niin, että saa joulusta stressin. Kaupallinen joulu joulupukkeineen ja lahjoineen on kristillisen joulun hengen vastaista. Kymmenestä jouluvalmistelusta voi tehdä vaikkapa vain viisi ja silti viettää Vapahtajan syntymäjuhlaa.

Seurakunnan työntekijöiden pitäisi omalla esimerkillään tuoda esiin sitä, että joulu on hiljentymistä ja rauhan juhla. ■

Joulun virsi – elämän virsi

Jouluvirsiä 1938 virsikirjasta

Suomalaisessa perinteessä joulun ja joulun ajan virret ovat antaneet monen lapsuuteen lämpimimmät ja mieleenpainuvimmat muistot. Jorma Hynnisen, Marko Ylösen ja Kalevi Kiviniemen esittämät virret uudella joululevyllä puhuttelevat nykyajankin kiireistä ihmistä. Niistä välittyy kuulijalle harvasta tunnelma, joka vie ajatukset joulun odotukseen, jonka meistä jokainen vielä haluaa tavoittaa. Jouluvirsissä on suuri henkinen arkkitehtuuri: musiikin ja tekstin vuorovaikutus, joka antaa erityisen juhlan tunteen.

Joululevyllä on virsiä 1938 virsikirjasta ja lisäksi tunnelmallisia joululauluja mm. *Joulurukous*, *Nyt ilovirttä veisaten*, *Jeesus Kristus meille nyt*, *Nyt seisahdun mä sei-*

melles. Ja *Enkeli taivaan lausui näin*, jota ilman ei ”oikea” joulun voi alkaa!

Joulukonsertti Lahden Ristin kirkossa 8.12.2006 klo 19.00 ja Helsingin Kallion kirkossa 10.12.2006 klo 18.00. Esiintyjinä Jorma Hynninen, Laura Hynninen, Kalevi Kiviniemi ja Marko Ylönen. Joululauluja sekä jouluvirsiä Jorma Hynnisen uudelta levyltä.

Liput Crux-lehden lukijoille 18 €/kpl ennakoon sähköpostitse raili.laukkanen@primario.fi. Lippuja myös Lippupisteestä ja ovelta ennen konserttia (Lahti 23 €/Helsinki 25 €)

Konserttien tuotto Syöpäsäätiön hyväksi tutkimuksen tukemiseen.

Jorma Hynninen, laulu – Marko Ylönen, sello – Kalevi Kiviniemi, urut

HEIKKILÄ

Tilaa Perhelomien yhteisesite

ja lomatuken hakemus

www.a-lomat.fi

Perheen kanssa lomalle

Perhelomalla riittää tekemistä ja kaikki viihtyvät. Tarjolla on monia hyviä lomakohteita kylpylöissä, hotelleissa, urheiluopistoilla ja lomakeskuksissa.

Haettavina ovat kevään lomaviikot 8-22. Hae lomaa ja lomatukea viimeistään 12.1.2007 mennessä.

Tarjolla ovat

- Perinteiset perhelomat: lomatuksi on 170 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotta 85 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.
- Nuoret perheet -lomat: omavastuu 100 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotiaat 80 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.
- Koululaisperheiden ryhmäperhelomat: omavastuu 120 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotta 90 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.

A-lomat ry | Ratamestarinkatu 11 00520 Helsinki | puh. 020 111 2770 (arkisin 9-12) faksi (09) 145 706 | info@a-lomat.fi

Liiton lähettiläs

ANNUKKA RUUSULA
AKIN OPISKELIJASIHTERI

Lokakuun aikana kiersin AKI-liiton ja erityisesti Suomen Kanttori-urkuriliiton lähettilään ympäri Suomea kertomassa kirkkomusiikinopiskelijoille liittomme opiskelijatyöstä ja värväämässä uusia opiskelijajäseniä liittoon. Aloitin kierrokseni Mikkelinpääjän jälkeisellä viikolla. Mikkelinpääjän otsikkona on Jumalan sanansaattajat. Päätin kierrokseni lokakuun viimeisellä viikolla, jota seuraavan sunnuntain otsikkona on Jeesuksen lähettiläät. Näin kirkkovuodesta löytyi tukea kierrokselleni.

Aloitin kierrokseni Turun konservatoriosta, jossa tänä syksynä oli aloittanut vain kolme uutta opiskelijaa. Heinäkuun 2007 jälkeen Turun konservatoriosta valmistuvat kirkkomusiikin opiskelijat eivät saa enää pätevyyttä kanttorin virkaan. Tämä varmasti heijastuu aloittaneiden opiskelijoiden vähäisessä määrässä. Turussa pohdimme muun muassa kanttorien työllisyysnäkyviä, vastavalmistuneiden palkkausta ja Turun kirkkomusiikkiopetuksen tulevaisuutta. Turussa mukana oli myös liiton hallituksen jäsen Jukka Pietilä.

Seuraavina vuorossa olivat Oulun seudun ammattikorkeakoulu ja Sibelius-Akatemia. Oulussa kirkkomusiikin opiskelu tapahtuu Kulttuuri-alan yksikössä musiikin koulutusohjelmassa, jossa opiskelijat valitsevat kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehdon. Ammattikorkeakoulusta valmistuvat opiskelijat ovat muusikkoja (AMK), jotka saavat pätevyyden muuta piispainkokouksen hyväksymää tutkintoa edellyttäviin

kanttorin virkoihin eli niin sanottuihin C-virkoihin. Oulussa minua odottivat uudet, hulppeat tilat, motivoituneet opiskelijat ja opettajat. Oulussa, niin kuin myöhemmin Tampereella, keskusteltiin muun muassa ammattikorkeakoulun tarjoaman perus- ja jatkokoulutuksen antamasta pätevyydestä ja siitä, että kaikki liittomme jäsenet ovat samanarvoisia riippumatta opiskelupaikastaan, koulutuksestaan tai virkatyypistään. Oulussa mukana oli liiton hallituksen jäsen Hannu Niemelä, joka toimii itse myös opettajana Oulun seudun ammattikorkeakoulussa. Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkiosasto Helsingissä oli minulle omista opiskeluaikoista tuttu paikka. Opiskelijat olivat Helsingissäkin motivoituneita niin opintoihinsa kuin tulevaan työhönsä kirkkomusiikkona seurakunnassa. Helsingissä keskustelimme opiskelun ja työnteon yhdistämisestä ja siitä, mitä hyötyä ja haittaa tästä yhdistelmästä voi olla.

Kahvia ja keskustelua

Lokakuun viimeisellä viikolla olivat vuorossa vielä Sibelius-Akatemian Kuopion koulutusyksikkö ja Pirkan-

maan ammattikorkeakoulu Tampereella. Kumpankin vierailupäivänä Pendolino teki temppunsa ja oli enemmän (noin kaksi tuntia) tai vähemmän (20 minuuttia) myöhässä. Tilaisuudet saatiin kuitenkin pidettyä ja osallistujia riitti ihan mukavasti. Liekö infon jälkeen tarjotuilla kahveilla osuutensa tässä asiassa. Seurakuntaelämässä kahvinjuonnin sakramenttia harjoitetaan usein. Sitä on syytä harjoitella jo opiskeluaikana, jotta työelämään siirtyminen ei aiheuta hankaluuksia ja sopeutumisvaikeuksia ainakaan tällä osa-alueella. Tampereella osallistuin opiskelijoiden soveltaviin harjoitukseen Pispalan kirkossa. Niiden jälkeen nautimme yhdessä Harjun seurakunnan diakoniatyön järjestämän joka torstaisen aamupalan. Kirkkomusiikin opiskelijat ovat tällä tavoin kosketuksissa käytännön seurakuntaelämään viikoittain. Kuopiossa ja Tampereella puhuttiin muun muassa siitä, että liitostamme löytyy asiantuntemusta koskien työelämätietoutta, jota opiskelijat tuntuvat kaipaavan. Sovimme alustavasti, että tulen kevätkaudella opettamaan työelämätietoutta valmistumassa oleville opiskelijoille.

Kiertue oli mielestäni onnistunut. Tulen tutummaksi kirkkomusiikin opiskelijoille, uusia tuttavuuksia solmittiin, liiton opiskelijajäsenten määrä lisääntyi 25 % ja vain yhdestä oppilaitoksesta puuttuu enää opiskelijavaliokunnan varajäsen.

Tältä pohjalta on mukava jatkaa työtään opiskelijoiden kanssa ja lähteä keväällä uudelle kierrokselle oppilaitoksiin opiskelijoita ja henkilökuntaa tapaamaan. ■

Annukka Ruusula kiersi mm. Oulussa, Kuopiossa ja Tampereella tapaamassa kirkkomusiikkiopiskelijoita.

Kappalainen Tarja Korpela on Vuoden pappi 2006

Suomen kirkon pappisliiton hallitus on valinnut Vuoden papiksi 2006 Tarja Korpelan Oulun Tuiran seurakunnasta. Valinta julkistettiin Papis-
ton päivillä 17.10. Helsingin Messukes-
kuksessa.

Pappisliitto on valinnallaan nostanut esiin papin, joka on toiminnallaan osoittanut olevansa ammattitaitoinen ja yhteistyökykyinen kirkon työntekijä. Hän on naisena ollut monella tavalla maaperän muokkaaja ja edelläkulkija pappisvirassaan. Kaikessa hänen toiminnassaan on näkynyt ihmisestä kiinnostunut, erilaisuutta arvostava ja raja-aitoja terveellä tavalla madaltava pappi. Hän on tehnyt ansiokasta työtä seurakuntien kasvatustyön saralla ja ollut lapsi- ja perhetyön puolestapuhuja sekä kehittäjä Oulun seurakuntayhtymässä ja hiipakunnassa. Hän on myös toiminut työnohjaajana ja mentorina. Hän on seurakuntalaisten ja kollegoiden arvostama pappi.

Tarja on vuodesta 1995 tehnyt töitä kappalaisena Tuiran seurakunnassa.

Toimitus esitti pari kysymystä tuoreelle Vuoden papille

Tarja, perhetyö on ollut tärkeä asia sinulle. Miksi juuri perhetyö?

– Perhe ja lähi-ihmissuhteet ovat useille niistä elämän tärkeimpiä pilareita, joiden varaan omakin hyvinvointi rakentuu. Jos perheessä jaksetaan hyvin, siitä säteilee hyvää koko yhteiskuntaan ja jos perheessä voidaan huolestua, ovat seuraukset surullisia kaikkien, mutta erityisesti perheen pienimpien kannalta. Perhetyön ydin on yhteinen kokemusten jakaminen ja sen hoksautaminen, miten pienillä sanoilla ”kiitos” ja ”anteeksi” on iso merkitys perheen arjessa.

Mitkä asiat ovat kantaneet ja kannustaneet sinua työssäsi?

– Pohjimmiltaan työssä kantaa kutsumus. Sisäinen kyllä-sana sille palolle, joka jo nuorena johti mukaan kirkon toimintoihin, sen työhön ja myöhemmin pappisvirkaan. Papin työn olen aina ymmärtänyt palveluviraksi. Työssä kannustaa se, kun huomaa, että on voinut jättää jonkun ihmisen sisimpään hyvän jäljen.

– Tärkeä voimaväline ja kannustin ovat myös hyvät työtoverit ja kollegat, joiden kanssa ”eväitä jakaen” voidaan saada aikaan enemmän kuin yksin tahtoisillamme.

Mikä on sinun mottosi?

– Elämän kellossa on vain yksi hetki, nyt. Sanonta haastaa läsnäoloon ja luottamukseen. Eilinen on mennyt, huomista en tiedä, mutta tänään auttaa Herra.

Mitä haluaisit sanoa kannustukseksi muille kirkon työntekijöille?

– Kirkon työ on kirkon, viime kädessä Jumalan työtä. Meillä hänen työtovereinaan on oikeus ja velvollisuus pitää huolta omasta jaksamisestamme, läheistemme hyvinvoinnista ja työn sopivasta määrästä ja mielekkyydestä. Uskon, että levosta ja luottamuksesta käsin tehty työ kantaa sisällään iloa ja siunausta.

Korkeimman oikeuden päätös:

Kanttorin liukastuminen suihkussa leirillä on työtapaturma, joka **VAKUUTUSYHTIÖN ON KORVATTAVA**

ANNAMARI JOKINEN

AKIN APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Korkein oikeus on tehnyt päätöksen, joka koskee työajattomassa työssä olleille sattuneiden tapaturmien korvausvelvollisuutta. Päätöksen mukaan leirillä alaikäisten turvallisuusvastuussa olleen kanttorin tapaturma oli työstä johtuvissa olosuhteissa aiheutunut, vaikka se sattui varsinaisen leiriohjelman ulkopuolella. Vakuutusyhtiö on siten korvausvelvollinen.

Seurakunnan kanttori oli toiminut lapsikuoron viikonloppuleirin johtajana. Tullessaan illalla suihkusta varsinaisen leiriohjelman jo päättyttyä, mutta valvontatehtävien vielä jatkuessa, hän oli liukastunut ja kaatunut leirikeskuksen pesuhuoneessa loukkaantuen lievähkösti. Leiriläisinä oli nelisenkymmentä alaikäistä, nuorimmat 8-vuotiaita. Leirinjohtajan tehtäviin oli kuulunut ympärivuorokautinen paikallaolovelvollisuus ja vastuu leiriläisten turvallisuudesta.

Vakuutusyhtiö epäsi korvauksen katsoen, ettei tapaturma ollut sattunut työssä tai työstä johtuvissa olosuhteissa, koska suihkussakäynti ei liity leirinjohtajan työhön. Kanttori valitti tapaturmalautakuntaan sillä perusteella, että seurakuntien hengelliset virat eivät kuulu työaikalain piiriin. Leirin turvallisuusvastaavalla ei siten ole erillisiä vapaa-aikoja leirin aikana. Tämän vuoksi seurakunnat eivät ole ottaneet näille viranhaltijoille leirin ajaksi

ESKO JÄMSÄKUUVOTTAMAA

erillistä vapaa-ajan tapaturmavakuutusta, kuten esimerkiksi kunnat ottavat opettajille vastaavissa tilanteissa.

Tapaturmavakuutuslautakuntakin katsoi, että leirinjohtajalla on täytynyt olla vapaa-aikaa, jolloin suihkussa käynti on tapahtunut. Kanttori valitti asiasta edelleen vakuutus oikeuteen, joka kumosi tapaturmalautakunnan päätöksen ja määräsi vakuutusyhtiön suorittamaan kanttorille lainmukaisen korvauksen työtapaturmasta. Vakuutus oikeus nimenomaan piti koko leirilläoloaikaa työaikana.

Vakuutusyhtiö kuitenkin anoi ja sai korkeimmalta oikeudelta valitusluvan. Korkein oikeus teki lokakuussa lopullisen päätöksen, jonka mukaan vakuutus oikeuden päätöstä ei muuteta. Vakuutusyhtiö on velvollinen kor-

vaamaan tapaturman lakisääteisen työtapaturmavakuutuksen perusteella.

Ratkaisua voidaan seurakunnan ja kanttorin kannalta pitää tässä vaiheessa erittäin myönteisenä. Vakuutusyhtiössä asiaa hoitaneille seurakuntien työajaton työ on ilmeisesti ollut täysin tuntematon käsite, joka on ohitettu korvauksen epäämisen perusteluita pohdittaessa.

Asian käsittelemisellä korkeinta oikeutta myöten voi ehkä olla vaikutusta vakuutusmaksujen hintaan tulevaisuudessa. Nykyisin seurakuntien lakisääteisten tapaturmavakuutusmaksujen suuruus määräytyy palkkasumman perusteella. Vakuutusyhtiöt katsovat palkkasumman kuvaavan vakuutettavan työn määrää ja sitä kaut-

ta vakuutusriskiä. Hengellistä työtä tekevien viranhaltijoiden osalta, ainakin leiriolosuhteissa, työn määrä ei kuitenkaan ole suhteessa siitä maksettuihin palkkoihin, koska työssä ollaan 24 tuntia vuorokaudessa ilman eri korvauksia. Tapaturmavakuutuslaki mahdollistaisi työntekijäkohtaisen kiinteän vakuutusmaksun perimisen erikseen määritellyissä tapauksissa, joissa palkkasummaperusteisen vakuutusmaksun ei katsota vastaavan kustannuksia.

Lisäksi korkeimman oikeuden päätöksellä voi olla vaikutuksia seurakuntien leirityön järjestelyihin jatkossa. Seurakuntien leirityön turvallisuus saattaa tulla laajempaan keskusteluun ja viranomaisten taholta aikaisempaa tiukempaan tarkasteluun. ■

Korkeimman oikeuden päätös perusteluineen kokonaisuudessaan

TAPATURMA on sattunut K:n työpaikalla. Hänet oli määrätty leirin ohjelma- ja turvallisuusvastuussa olevaksi leirinjohtajaksi.

Leiriläisten turvallisuuden valvonta on kestänyt koko leirin ajan ympärivuorokautisesti eikä K ole voinut esimerkiksi siirtää tehtäviä toisille poistuaan leiriltä.

TURVALLISUUDEN valvonta on tarkoittanut, että K on leirin ainoana aikuisikäisenä joutunut vastaamaan noin 40 lapsen ja nuoren turvallisuudesta.

Kun otetaan erityisesti huomioon, että leirillä olleet lapset ovat olleet iältään 8 - 15-vuotiaita ja että heitä on ollut leirillä 35, tätä turvallisuusvalvontaa on pidettävä vastuullisena ja vaativana. Varsinaisen leiriohjelman päätyttyä turvallisuusvalvonta ei ole päättynyt vaan se on jatkunut koko vuorokauden.

JANI ULASRUUKKIMAA

Tällaisissa työolosuhteissa työhön sinänsä kuulumattomat välttämättömät arkitoimet kuten peseytyminen joudutaan toimittamaan välittömästi työhön liittyvästi.

EDELLÄ OLEVILLA perusteilla Korkein oikeus katsoo, että K:n tapaturma on sattunut tapaturmavakuutuslain 4§:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla työstä johtuvissa olosuhteissa. ■

(It's hard to be a) SAINT IN THE CITY

MIIKA MIETTUNEN

KIRJASTONHOITAJA, HELSINGIN
YLIOPISTON TEOLOGISEN TIEDE-
KUNNAN KIRJASTO

”Näin sanoo Herra, Jumala, joka loi taivaan ja muovasi ja valmisti maan, joka asetti sen perustuksilleen, ei luonut sitä tyhjäksi vaan teki sen asumista varten, näin hän sanoo: ’Minä olen Herra, eikä muuta jumalaa ole. En ole puhunut salassa, jossakin maan hämärässä kolkassa. En ole neuvonut Jaakobin jälkeläisiä etsimään minua autiudesta ja tyhjyydestä. Ei, minä olen Herra, minä puhun julki totuuden ja minun sanani ovat oikeat. Kokoon tuokaa yhteen ja tulkaa, tulkaa tänne kaikki, te muukalaiskansoista eloon jääneet!’” (Jes. 45:18 - 20a)

Jesajan, muinaisten paimentolaisten profeetan, eskatologinen julistus kulminoituu kuvaan kaupungista. Eikä mistä tahansa tyhjistä tempaistusta utooppisen onnen kaupungista, vaan Jerusalemissa, pyhästä kaupungista, jonne koko Jumalan hajalleen joutunut kansa kootaan.

Uudessa testamentissa eskatologinen liike on samantapainen. Evanke- liumi lähtee liikkeelle Galilean kylistä, joista Jeesuksen tie vie kohti Jerusale- mia. Johannes kirjoittaa ilmestykses- sään uudesta taivaasta ja uudesta maas- ta: ”Näin, kuinka pyhä kaupunki, uu- si Jerusalem, laskeutui taivaasta Juma- lan luota juhla-asuisena, niin kuin morsian, joka on kaunistettu sulhasta varten.” (Ilm. 21:2) Lopunajan täyty- mys ei ole paluuta Edenin paratiisiin, maaseudun rauhaan, vaan sitä kuva- taan ilmestyksessä kaupunkina. Myös heprealaiskirjeen kirjoittaja näkee ko-

ko pelastushistorian tässä valossa: ”Ab- raham odotti sitä kaupunkia, joka on rakennettu vankalle perustalle ja jon- ka Jumala itse on suunnitellut ja teh- nyt.” (Hepr. 11:10)

Käytännöllinen teologia on perinteis- estä mieltänyt reviiirikseen kirkkoark- kitehtuurin ja kirkkotilan. Muuhun arkkitehtuuriin, rakentamiseen, kaa- voitukseen tai kaupunkisuunnitteluun teologeilla ei ole ollut juuri sanottavaa. Systemaattinen teologia on paneutu- nut syvällisesti ajan ja historian käsit- teisiin, mutta tila ja paikka, maa ja maisema, Jumalan maailman spatiaa- linen ulottuvuus, on jäänyt vähälle huomiolle. Tämä on koitunut ihmis- ten ja evankeliumin tappioksi. Miltä näyttäisi moderni suurkaupunki, joka on rakennettu teologisesti hyvin, to- tuuden ja rakkauden mukaan, Juma- lan mielen mukaan?

Kaupunki eettisenä eläimenä

Rakentamisen ja tilan, kaupungin ja maaseudun teologia on edelleen lap- senkengissään, mutta viime vuosina aiheesta on ilmestynyt useita huomi- onarvoisia keskustelunavauksia. Kun- nianhimoisin, joskaan ei onnistunein näistä on Tim Gorringtonin kirja *A Theology of the Built Environment: Justice, Empowerment, Redemption* (Cambridge Univ. Press 2002). Gorri- nge pyrkii tulkitsemaan rakennettua ympäristöä kokonaisuutena eettisestä ja teologisesta, kolmiyhteisestä viiteke- hyksestä. Gorringtonin mukaan ”raken- nukset, pienimmästä pihavajasta suu- rimpaan katedraaliin, tekevät moraa- lisia kannanottoja”, ne ilmaisevat ja yl- läpitävät ideologioita rakenteita. Teolo-

gian on omalta osaltaan kehitettävä ra- kennettua ympäristöä elämää ja ihmi- syyttä tukevaan, ihmiskunnan lunas- tusta edistävään suuntaan.

Lyhyen teologisen johdannon jäl- keen Gorringe käsittelee eettis-poliit- tisiä kysymyksiä kuten maata ja maan- omistusta sekä kaupungin ja maaseu- dun suhdetta. Kaupunki voidaan kris- tillisestä näkökulmasta nähdä sekä synnin pesänä, inhimillisen hybriksen huipentumana, että turvan ja järjes- tyksen, inhimillisen kasvun ja yhtei- söllisyyden kehtona. Gorringe osoittaa laajaa sivistystä pallotellessaan puoleen ja toiseen erilaisia kaupunkiteoreetti- sia näkökohtia sekä sosiologisen tutki- muksen tuloksia, mutta teologinen ”leipä ja viini” jää lopulta laihaksi ja vähäiseksi. Toisaalta haparointi on ymmärrettävää ja hyväksyttävää sil- loin, kun tallataan kokonaan uusia polkuja teologisessa kivierämaassa.

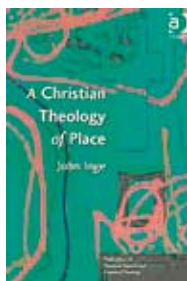
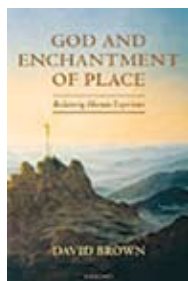
Autiomaa ja utopiat

John Ingen teos *A Christian Theology of Place* (Ashgate 2003) kartoittaa vii- meaikaista tutkimusta, jolla on rele- vanssia ”paikan teologialle”. Vanha testamentti asettaa jännitteisen yhtey- den Jumalan kansan, pyhän maan ja Jumalan välille. Uudessa testamentis- sa painotus siirtyy pyhästä maasta Jee- sukseen, ”uuteen temppeliin”, joka yh- distää ruumiillisesti Jumalan ja ihmi- set. ”Pelastuksen paikka” tulee inkar- naatiossa universaaliseksi, mutta myös ruumiilliseksi – enemmän, ei vähem- män konkreettiseksi.

Inge käsittelee hedelmällisesti muun muassa pyhiinvaelluksen asemaa kris- tinuskossa. Pyhällä paikalla ei Ingen

mukaan ole pelastavaa, vaan pelastusta välittävä merkitys. Sakramentaalissa tapahtumassa Jumalan toiminta ja ihmisen vastaus tai myötävaikutus liittyvät tiettyyn paikkaan ja hetkeen. Uskonelämän konkreettisuus muistuttaa myös, että kristillinen toivo ei suuntaudu hahmottomaan, muodottomaan autuuteen, vaan ”uuteen taivaaseen ja uuteen maahan”, jossa vanha luomakunta palaa uudessa, kirkastuneessa muodossa Jumalan luo.

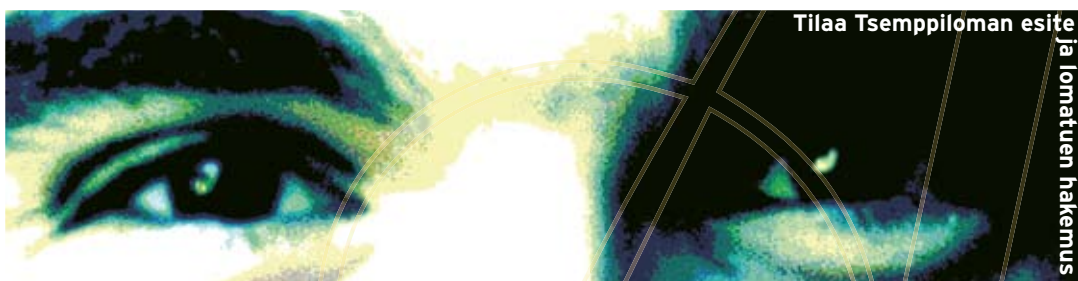
Philip Sheldraken kirja *Spaces for the Sacred: Place, Memory and Identity* (Johns Hopkins Univ. Press 2001) lähestyy teemaa spiritualiteetin näkökulmasta ja vankemmalla filosofisella otteella. Sheldrake käsittelee monipuolisesti paikan ja ympäristön sekä niihin liittyvien narraatioiden ja merkitysten suhteita. Postmoderni ajan ja paikan rajat kaatava yhteiskunta ajaa ihmiset juurettomuuteen ja irrallisuuteen. Kristillinen spiritualiteetti tarvitsee juuret ja ankkurin. Sheldraken

mystiikan teologiassa on tiettyä vetoa kaupungista ”autuuteen ja tyhjyyteen”, mutta häntä viehättävät myös kaupun-

kiutopiat.

David Brownin kirja *God and Enchantment of Place: Reclaiming human experience* (Oxford Univ. Press 2004) puolestaan pohdiskelee uskonnollisen kokemuksen paikallista ulottuvuutta. Brown saa Gorringea enemmän vääntöä lukuihin, jotka käsittelevät estetiikkaa ja etiikkaa, ikonografiaa ja arkkitehtuuria. Gorringen tapaan Brown peräänkuuluttaa kirkolta teologiaa, joka ei vetäydy kuoreensa maailman edessä: ”Kirkko on tehnyt vakavan virheen katkaistessaan teologisen yhteyden suureen osaan inhimillisen kokemuksen kirjosta, joka ennen kuului uskonnon vaikutuspiiriin.” Jumalan maailmassa ei ole aiheita eikä alueita, joista Jumalan voi sulkea pois. Perheen teologia, josta aiemmin kirjoitin (Crux 2/2006), osoittaa yhden reitin, jota seuraamalla teologia voi uudelleen liittyä elävään elämään. Tässä käsitellyt kirjat viittaavat toiseen tiehen. ■

Tilaa Tsemppiloman esite

ja lomatuen hakemus

Hae Tsemppilomille

Alomat

Tsemppiloma Ikaalisten kylpylässä antaa mielekkyyttä työhön ja iloa elämään. Tsemppiloma on kaksiosainen aktiiviloma, jolla keskitytään työhyvinvointiin.

Lomalla on

- ⌘ Monipuolinen fyysiseen ja psyykkiseen jaksamiseen tähtäävä ohjelma ryhmässä.
- ⌘ Kuntoutuslaitoksen psykologi, lääkäri ja fysioterapeutti ovat kurssilaisten tukena.
- ⌘ Majotus kahden hengen huoneissa ja puolihoito.
- ⌘ Lomatuettut hinnat: I jakso (5 vrk) 129 euroa, II jakso (4 vrk) 105 euroa.

Vuoden 2007 aikana järjestetään kahdeksan Tsemppilomaa. Käy tutustumassa loma-aikoihin A-lomien verkkosivuilla.

www.a-lomat.fi

A-lomat ry | Ratamestarinkatu 11 00520 Helsinki | puh. 020 111 2770 (arkisin 9-12) faksi (09) 145 706 | info@a-lomat.fi

Hyvät tavat hukassa

Papiston päivien alkajaisiksi 17.10.2006 oli suunniteltu upea tapahtuma. Urkuri Seppo Murto soitti Helsingin tuomiokirkon urkuja, harvinaista herkkua monelle papille.

Väki saapui musiikin aikana kirkkoon. Eipä siinä mitään, silmät saattoi sulkea, jos ei halunnut katsella sitä. Takanani istuvat vanhemmanpuoleiset miespapit pitivät kuitenkin huolen siitä, että musiikin kuuntelu ei onnistunut. He vaihtoivat kuulumisia ja naureskelivat remakasti.

Mietin, miten voisin sulkea korvat kovaääniseltä jutustelulta ja kuunnella samaan aikaan Ramus virens olivorum -fantasiaa. Ei onnistunut.

Kun Leena Koiviston johtama Liekit-ryhmä lauloi Liekit-musiikallin kappaleita, miesten keskustelu ylti musiikin voimistuessa aina vain kovaäänisemmäksi. Jäin kyselemään, miksi he yleensä olivat tulleet kirkkoon, mikseivät jääneet ulos, jos kerran täytyi puhua.

Messun ajan miehet olivat hiljaa, paitsi ehtoollisen aikana, jolloin laulettiin.

Jäin kyselemään kirkkomusiikkimme ja -muusikkojemme arvostusta, järjestäjien työn kunnioittamista ja osallistuvan seurakunnan oikeutta nauttia siitä, mitä on tarjolla.

IRJA ARO-HEINILÄ
Helsinki

Palautetta diakoniatyön tilastoinnista

Kokkolan rovastikunnan diakonia-toimikunnan kokouksessa 22.5.2006 oli esillä tilastokoulutuksen (14.3. Oulu, Maikkulan seurakuntakoti) esittely ja palaute. Tilastokoulutus oli tarpeellinen. Runsaan ja monipuolisen keskustelun jälkeen diakoniatyötoimikunnan kokouksessa päädyimme antamaan palautetta kirkkohallituksen työryhmälle koskien tilastoinnin tekemisen kuormittavuutta.

Kirkon tilastointi eri työaloilla ei ole yhdenmukainen. Esimerkiksi käynti diakoniatyöntekijän tai papin vastaanotolla merkitään eri tavalla; pappi selviää yhdellä merkinnällä, kun diakoniatyöntekijä saa tilastoida vähintään seitsemän eri tietoa jokaisesta asiakastapaamisesta.

Tilastoinnin yhdenmukaisuus yhteiskunnan hoitotyön kanssa ei mielestämme ole tavoiteltavaa, vaan meidän pitäisi luoda tilastokäytäntö, joka palvelee kirkon diakonian identiteettiä. Kristillisen rakkauden toteutumista ei voida arvioida tämän maailman mittareilla. Työ on edelleen etsivää ja edellä kulkevaa heikoimpien hyväksi tehtävää työtä, jossa ei painotus ole yhteiskunnan toistuvien ja paisuvien ongelmien paikkaamisessa, vaan ihmisten kohtaamisessa ja auttamisessa yksin tai ryhmänä diakonisin keinoin. Kuinka voi tehdä etsivää työtä, jos tilastointiohjeet antavat luvan tilastoida vain asiakkaan omat yhteydennotot?

Mielestämme diakoniatyön tilas-

toinnin tavoitteena ei tarvitse olla vakuuttaa yhteiskuntaa, miten hyvää työtä kirkko diakoniatyön kautta tekee. Työmme ei saa olla ulkoapäin ohjautuvaa, vaan asiakkaiden hädästä ja diakonian arvopohjasta kumpuavaa. Diakoniatyö ei ole yhteiskunnan apua korvaavaa, vaan asiakkaan ongelmissa tukea antavaa ja yhteiskunnan avun piiriin ohjaavaa. Tämä onnistuu parhaiten, kun oikealle työlle mahdollistetaan jättävän enemmän aikaa tilastoinnin ollessa keveämpää. Työllämme kyllä osoitamme moninaisten verkostojen kautta yhteiskunnan eri foorumeille, kuinka tärkeää työtä teemme. Saisipa laatu olla aina tavoiteltava hyve jokaisessa kohtaamisessa. Toivomme, että tilastointia voitaisiin kehittää, keventää ja yhdenmukaistaa kirkon eri työalojen keskuudessa.

LEENA ERKKILÄ,

PEKKA KELTTO

JACAMILLA HONKALA

Kokkolan rovastikunnan diakoniatyötoimikunnan puolesta työryhmä

Infarktin torjuntaa

SEPPO LAAKSO

AIKUISTYÖNTEKIJÄ, DIAKONI, LEPPÄVAARAN
SEURAKUNTA

VARHAISKUNTOUTUS – ja veikkaan, että tässä vaiheessa terveet, innokkaat ja nuoret eli alle 40-vuotiaat työntekijät kääntävät sivua – on termi, joka on vaivihkaa vakiintunut viimeaikaiseen sanavarastooni. Saattaa olla, että joku asioita läheltä seurannut pitää minua tämän alan matkasaarnaajana. Eikä syyttä.

Miesten yleiseen infarkti-ikään ehtineenä olen päässyt kirkon työntekijöille räätelöityyn, lähes vuoden kestävään varhaiskuntoutukseen. Kun kirkon työvoimasta suurempi osaa hoitaa kuolleita jäseniä eli haudoissa lepääviä, tuntuu erityisen hyvältä tämä Kirkkohallituksen satsaus eläviin työntekijöihin ja heidän työhyvinvointiinsa. Vielä paremman tunteen synnyttää tietoisuus, että minä saan olla yhdeksän muun ”kurssitoverin” ohella tämän satsauksen kohteena.

Kaksiviikkoinen perusjakso oli loppukesällä ja toisen, nelipäiväisen kurssin elin todeksi marraskuun kaamoksenomaisina päivinä. Ensi keväänä on odotettavissa vielä viisipäiväinen päätösjakso. Ei huono syntymäpäivälahja ollenkaan (päätos tuli 50-vuotispäiväni aikaan), kun saan yhteensä kolme viikkoa viettää hyvässä täysihoidossa ja moniammatillisen joukon palveltavana ja hoidettavana. Mahdollisille kadehtijoille voin muistuttaa, että tähän etuun kuuluu kylkiäisenä joukko erilaisia parantamattomia vaivoja, joiden kanssa pitää myös tulla toimeen.

JOS OLETTAA PÄÄSEVÄNSÄ kuntoutukseen lepäämään, aika pian huomaa pettyvänsä. Sen sijaan saa rauhassa ja ajan kanssa sekä erilaisten ammattilaisten johdolla tarkastella omaa elämäntapaansa, ruokailu- ja liikuntatottumuksiaan sekä työmenetelmiään ja -kulttuuriaan.

Miksi olen kuntoutuksessa ja miltä elämäni näyttää vuoden päästä? Kaksi pientä kysymystä, joihin vastauk-

sen muotoileminen on alkanut. Niiden äärellä viipyminen, erilaisten johtopäätösten tekeminen eli oman kuntoutussuunnitelman laatiminen käy ihan työstä. Kuntoutuskurssin fyysinen ja henkinen työskentely tuntuu joka päivä jollain tavalla, joko lihasten, korvien välitilan tai koko kropan ajoittaisena väsymisenä. Hyvä puoli siinä on, ettei yöunta tarvitse maanitella.

Niin, että kenelle se varhaiskuntoutus on mahdollinen? Kirkon verkkosivuilla todetaan, että kaikki Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijät, jotka kuuluvat kirkon eläkelain piiriin (KieL), joilla on voimassa oleva palvelussuhde ja joiden työ- tai virkasuhde on kestänyt vähintään viisi vuotta, voivat hakea Kirkon keskusrahaston kautta varhaiskuntoutusta. Mutta täysin terveet älkööt vaivatko Kirkkohallituksen eläke-toimistoa, lisäksi pitää olla jonkin verran vikaa, vaivaa tai vammaa, minkä osoittamiseen tarvitaan työterveyslääkärin tai vastaavan lausunto.

Varhaiskuntoutuksena järjestettävät kurssit ovat pääasiassa Kansaneläkelaitoksen myöntämiä ASLAK®-kursseja sekä ryhmämuotoista Tyk-toimintaa, lisäksi on muutamia Kirkon keskusrahaston kustantamia kuntoutuskursseja. Niiden tavoitteena on työ- ja toimintakyvyn pitkäaikainen parantaminen, työssä jaksaminen, työn hallinta sekä oikeiden työmenetelmien ja terveiden liikunta- ja elämäntapojen omaksuminen sekä työkyvyttömyyden uhkan estäminen lähivuosina.

Olen saanut arvokkaan lahjan kuntoutuskurssin muodossa, mistä vielä lämmin kiitos asiaan vaikuttaneille. Sen kokeminen, että joku tahtoo vilpittömästi järjestää minulle, ammattiauttajalle hyvää oloa, tekee työtään minun hyvinvointini lisäämiseksi hyvin ja perusteellisesti, tuntuu häkellyttävän hyvältä. Ihan itkettää. ■

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@espoonseurakunnat.fi

Puheenjohtaja, AKI
Mikael Helenelund

**SUOMEN KANTTORI-URKURIILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriiliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriiliitto**
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatääläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENILLE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ti klo 9–12 varuomari Anna-Maria Numminen
Puh. 050 463 8699
anna-maria.numminen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Sanna Ylä-Jussila, pastori, TM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
sanna.yla-jussila@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentoointi- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-toiminta, AKIn alaosastotoiminta, Kanttori-urkuriiliiton hallinto, kanttorien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Stina Lindgård, pastori, TM
Lomalla 27.11. – 31.12.2006
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
stina.lindgard@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä, Pappisliiton hallinto, opintomatkat, pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Opiskelijasihteeri

Annukka Ruusula, kanttori, MuM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriiliiton opiskelijatoiminta, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Johdon sihteeri
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi

AKIn hallinnon ja johdon sihteeri, Pappisliiton hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut

Toimistos sihteeri

Tuulia Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuulia.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaosastot, luottamusmieskurssit

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat, opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF**
Perustettu 15.6.1958

Puheenjohtaja
Kaisa Rauma
Kaarinan johtava diakoniatyöntekijä
GSM 040 341 7191
kaisa.rauma@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO

Akavatalo, Rautatääläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
diakoniatyontek.liitto@dtl.inet.fi, www.dtl.fi

Toiminnanjohtaja

Riitta Hiedanpää, diakonissa, terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, hallintoelinten päätösten valmistelu, esittely ja täytäntöönpano, palvelussuhdeneuvonta

Järjestösihteeri

Asta Turtiainen, diakonissa
Puh. (09) 150 2286
GSM 040 765 0477
asta.turtiainen@dtl.inet.fi
Ammatilliset kysymykset, tiedottaminen, opiskelijatyö, alaosastotoiminta

Toimistos sihteeri

Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, maksuliikenne, materiaalitilaukset, mökkivaraukset

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYYSSASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

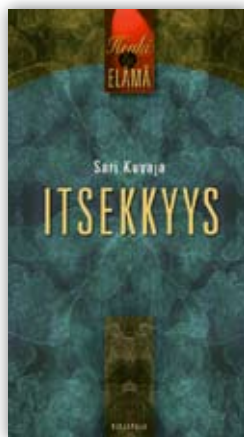
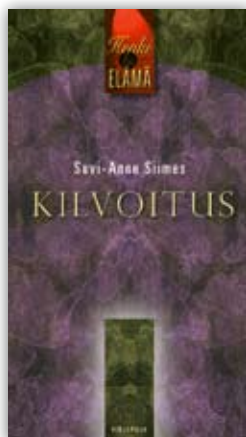
Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Suvi-Anne Siimes

KILVOITUS

Miten yksityinen ja yhteinen kohtaavat kilvoituksessa? Omakohtainen puheenvuoro arjen, yhteiskunnan ja uskon kohtaamispisteistä. *Henki ja elämä -sarja.* Ovh. 25,90

Sari Kuvaja

ITSEKKYYS

Tuore näkemys maailmanparannukseen ja ympäristönsuojeluun yhdistettynä henkilökohtaiseen pohdintaan itsekkyydestä. *Henki ja elämä -sarja.* Ovh. 25,90

Henki ja elämä

Mikko Seppänen

– Inna Vintturi
– Antti Vuori (toim.)

UUSIA MESSULAULUJA

Lähes sata uutta messulaulua Suomesta ja maailmalta. Rikas lauluvalikoima sisältää monia tyylejä. Mukana myös noin 30 suosittua klassikkoa jo loppuunmyydyistä teoksista. Ovh. 16,90

Matti Myllykangas
– Päivi Räsänen

MITÄ MAKSA IHMISHENKI?

Keskustelukirjeitä elämän arvosta
Kahden asiantuntijan keskustelua terveydenhuollon etiikasta, syntymisen ja kuoleman oikeudesta sekä taustalla jylläävistä kaupallisista arvoista. *Keskustelukirjeitä-sarja.* Ovh. 28,90

Olli Valtonen

KAIKKI KÄÄNTYY HYVÄKSI

Kirjoituksia eksyville
Jumala kyllä on, mutta olemmeko me? Kysymys sielusta ja sen pelastuksesta uudesta näkökulmasta. Ihminen ei voi sieluaan pelastaa, hänen tehtävänsä on löytää se. Ovh. 28,90

Anna-Mari Kaskinen
– Miikka Ruokanen
– Yrjö Sariola

SANAN AIKA

Kirkkovuosi 2006-2007
Päivittäisen hartauskirjan ja raamatunlukuoppaan 14. vuosikerta. Ovh. 4,95

Sisältöä elämään -

 KIRJAPAJA^{OY}

www.kirjapaja.fi

Palautus: Akavan kirkolliset ammattiliitot
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki

.MK80

*Cruxin toimituskunta toivottaa
kaikille lehden lukijoille
hyvää adventin aikaa*

MATTI VÄLTPÄÄKÄKÖTIIAM

